

R. P. D. MOLINES.

Bononien. Fideicommissi de Ghisleris.

Luna 17. Junii 1697.

ARGUMENTUM.

Confirmandas esse deciditur binas superius adnotatas decifiones, & approbatur omnia fundamenta quæ in illis dignoscuntur extensa.

SUMMARIUM.

- 1 **S**ub nomine Filiorum, & descendencium comprehenduntur etiam feminæ, earumque filii, & descendentes.
- 2 **A**mplia, quævis vocati fuissent filii, & descendentes cum qualitate masculinitatis, quia adhuc veniunt tam masculini ex masculinis, quam masculini ex feminis.
- 3 **A**ppellatione lineæ comprehenduntur etiam descendentes ex feminis.
- 4 **I**n fideicommissis ordinatis pro conservacione agnationis non veniunt feminæ, nisi sine illarum descendentes.
- 5 **N**umquam presuntur contemplata agnatio, nisi de casibus facta expressa mentio a testatore.
- 6 **V**erbo proemialia solent testatoris explicare voluntatem, quoties pars dispositiva sit dubia, scilicet si sit clara.
- 7 **D**ispositiva attendi debet non proemium, si in illo adsint verba ordinis, modo & forma infrascriptis.
- 8 **A**ppellatione familiæ absque adjectione cognominis apposita, veniunt tam masculini, quam feminæ.
- 9 **A**mplia, licet adfit proemium - sua.
- 10 **S**onum Familiæ valde reputatur æquivoquum.
- 11 **I**gnoratur veritas ejus quod veris accipitur.
- 12 **I**n dubio judicandum est, quod non fuerit habitum votum conservandi agnationem.
- 13 **U**t recedi possit a regula, quæ appellacionis filiorum, & descendencium veniant etiam descendentes ex feminis, conjectura debent persequi concludere.
- 14 **S**i fuerint vocati agnati, veniant tantum illi qui descendunt ex eodem colonello testatoris.

DECISIO V.

Judicialis contentio super fideicommissis ordinatis de anno 1591. a Carolo de Ghisleris, primitus cum diversis bonorum possessoribus agitata, atque in puncto boni juris pro exclusione qualitatibus agnatiæ ad futuritatem digesta in partibus in binis sententiis, prima scilicet lata in curia Archiepiscopali Bononiæ, & alia à Prolegato de voto Auditoris generalis, & Rota Bononiæ, ac iussus in geminis decifionibus editis coram bo. me. Benincasæ sub diebus 12. Martii, & 10. Junii 1695. in quaremionis Casaris, aliorumque Rotalis sententia favore Marculonis Casaris, aliorumque ad exclusionem qualitatibus agnatiæ, & ejusdem Senatoris Francisci, non dubitatur illud esse affirmativè resolvendum pro processu ad ulteriora.

Prætermissa enim inspectio circa validitatem dd. sententiarum, super qua non aderat inter partes controversia, iustitia, quæ unice dicebatur, perspicue revertitur visa est ex deductis in præfatis decifionibus nostri Tribunalis testamenti in parte dispositiva præferentibus substitutionem a Testatore ordinatam, ibi - & prædictis Nepotibus in partibus prædictis respectivè substituit eorum filios, & descendentes legitimos, & naturales in infinitum rectè concessa fuit immisio d. Marchionis Casaris, & alius de Tanariis, qui cum ex persona Marchionis Lucretiæ Matris descendant ab Aloyfio Nepote Testatoris, & hæredem instituto, nequit revocari in dubium, quin censentur vocati ad fideicommissum, de quo agitur, ex regula communiter recepta, quod sub nomine filiorum, & descendencium comprehenduntur etiam feminæ, earumque filii, & descendentes, per text. in l. fin. C. de suis, & legitim. hæredibus, & l. iustia 201. ff. de verb. signific. l. si in scriptum, ff. de legit. 2. Bonden. collat. 34. nu. 12. vol. 2. Actolin. refol. 82. nu. 5.

Rocce. d. i. p. Jur. v. 19. nu. 1. Mat. de fideicomm. legal. p. 1. q. 2. art. 2. à num. 2. usque ad 10. Rota dec. 639. p. 18. & dec. 122. utrobique nu. 1. & 2. p. 19. recenti.

Quæ communis regula vindicatur quoque sibi locum quamvis fuissent vocati filii, & descendentes supradicti cum qualitate masculinitatis, quia adhuc veniunt tam masculini ex masculinis, quam masculini ex feminis, juxta vulgarem consil. Felg. 58. ab omnibus Tribunalibus in iudicando receptum, nisi aliter fudeat mens dispositio, de quo testantur Bellon. Jun. conf. 72. nu. 22. & segg. Alciat. conf. 104. nu. 1. lib. 2. Redena. conf. 110. nu. 17. Castil. controu. lib. 5. cap. 129. nu. 5. & firmavit Rot. cor. Cerr. dec. 885. nu. 2. & dec. 183. nu. 4. par. 17. rec. & in Bonon. fideicommissi de Ballattinis 3. Junii 1686. §. Fundamentum, coram R. P. D. meo Caprara, & novissime in Romana Fideicommissi 8. Martii currentis anni, §. Date, cor. Reverendiss. Decano.

Ultra dispositivam ad suadendam vocationem dd. de Tanariis concurrunt etiam pars conditionalis per hæc verba exarata, ibi: Et successores sine linea prædicti, descendencium D. Testatoris substituitur & dum enim testator exoptavit extinctionem lineæ descendencium ab hæredibus institutis, priusquam admitterentur alii substituti proximiores agnati, utique dicendum est fuisse prius vocatos etiam descendentes ex feminis, cum isti comprehendi dicantur per appellationem lineæ in conditione positæ, ad tradita per Bald. conf. 321. post med. vol. 1. Paril. conf. 644. nu. 25. Pereg. de fidei. art. 22. n. 24. Card. de Luca eodem verbo, d. i. p. 35. nu. 16. Actolin. d. refol. 82. n. 15. cum seg. Rot. cor. Merl. dec. 66. n. 2. & cor. Cerr. d. dec. 885. n. 3. & in a Bononien. fideicommissi de Ballattinis 3. Junii 1689. §. Peram etiam, coram R. P. D. meo Caprara.

Has fundamentales juris theoricas non adhibent impugnare defensores d. Senatoris Francisci Ghislerii, aliorumque colligitantur; sed illas non procedere astant, quoties à testatore facta habitatio conservandi agnationem, quæ operatur, ut censentur exclusæ feminæ, & earum descendentes, ad tradita per Gabriel. conf. 116. nu. 4. & seg. lib. 2. Merlin. de primog. lib. 2. cap. 5. n. 38. Castil. contr. Jur. lib. 3. cap. 29. n. 6. Rota decif. 13. nu. 2. par. 2. d. i. p. 17. & decif. 410. n. 2. par. 19. rec. par. 2. rec. & decif. 95. nu. 16. par. 11. & decif. 269. n. 8. dec. 398. n. 3. par. 15. dec. 69. n. 17. & segg. par. 17. & decif. 410. n. 2. par. 19. rec.

Verùm pro eliminatione objecti fundati in d. limitatione regulæ, ceterorum vera, & pluries per nostrum Tribunal admiffa secum peculiare facti circumstantias Domini iterum expenso maturiori examine contextu testamenti, nullibi inveniuntur fuisse habitam rationem conservandi agnationem, quæ cum non præsumatur, numquam contemplata dicitur, nisi de ea fuerit facta expressa mentio à testatore, Andree. conf. 554. n. 3. Torr. de primog. Ital. quest. 54. nu. 12. tom. 2. Rota decif. 282. sub num. 4. vers. quod autem par. 2. & decif. 267. nu. 14. par. 11. & decif. 156. nu. 13. par. 15. & in Bonon. fideicommissi de Ballattinis 3. Junii 1689. §. Etiam, cor. R. P. D. Caprara, & proinde d. limitatio non potest applicari nostre hypotheti, ut de se patet.

Nec aliquid expremum votum conservandi agnationem Domini arbitrari sunt posse elici ex illis verbis appositis in parte proemialibus testamenti, ibi: Cupiens summopere agnationem, & nobilitatem familiæ suæ conservari, atque augeri, matris deliberacione constituit, in quibus scribentes pro d. Senatore Ghislerio magnum facebant fundamentum.

Quoniam licet aliquando verba proemialia solent explicare voluntatem testatoris, hoc tamen procedit, quoties pars dispositiva est dubia, non autem quando prædicta, prout in casu nostro, est clara, & ex proprietate verborum comprehenduntur non solum masculini, sed etiam feminæ agnationem excludentes: hoc enim casu pars proemialis nunquam attenditur, ad tradita per Menoc. conf. 282. nu. 36. & consil. 1129. nu. 7. Palma Nepos allegat. 88. nu. 6. Torr. de primog. Ital. qu. 54. nu. 34. Rota coram Bichio dec. 589. nu. 11. coram Cocc. dec. 168. nu. 38. & segg.

Signanter concurrentibus aliis verbis immediatè annexis, ibi - Ordine, modo, & forma infrascriptis, videlicet &c. quæ præscribunt veram intelligentiam mentis Testatoris defuncti debere ex parte dispositiva inseri expressa, non autem, ut ista corrigi debeat à dicta vaga, ambigua, & generaliter enunciativa proemialibus, per text. in l. Lucius Titius, §. quæ habebat, ff. ad Trebell. Bartol. in leg. generalis 32. §. Titius, §. 2. in fine, ff. de usufructu legat. Rota coram Cerr. dec. 667. nu. 4. & 13. & melius dicitur in dec. 93. nu. 4. & 5. par. 17. & dec. 303. nu. 9. par. 19. rec. ibique concordantes.

Verùm quatenus etiam esset attendenda d. d. pars proemialis Testamenti, exinde tamen non sequitur, quod defunctus Testatoris fuerit dumtaxat directum ad ordinandum fidei-

Rotale, nedum informante d. Senatore Francisco de Ghisleris, sed etiam iterum auditis possessoribus montium, resolutum fuit.

R. P. D. URSINO.

Ferrarien. Bonorum.

Veneris 28. Junii 1689.

ARGUMENTUM.

Feminæ in fideicommissis agnatiis venire non possunt, nec etiam in defectum masculinum, sed bona libera remanent penes ultimum masculinum de agnatione, nisi tamen feminæ essent in aliqua parte testamenti expressè, vel tacite aliquando vocatæ, vel ubi testator non habita ratione agnationis stricte & rigorose, sed prædilectionis dumtaxat masculinorum in concursu cum feminis fideicommissum instituit simpliciter masculinum. Agnatum autem dicitur fideicommissum, in quo instituta fuit primogenitura, & semper masculi exiterunt vocati, alienatio apparet prohibita, & votum habitum liquet conservandi agnationem.

SUMMARIUM.

- 1 **I**mmisio non denegatur, si constat de fideicommissis, & bonorum identitate.
- 2 **I**dentitas ex divisione probatur.
- 3 **H**æreditatis aditio ex quibus desumatur.
- 4 **A**ditio non suspenditur ex declaratione, quod hæres non vult esse, nisi extra beneficio legis, & vocatis.
- 5 **A**d effectum ultimus magis attenditur alius emissi ab eodem hæredes, quam ab eius prætoratore.
- 6 **D**eclaratio facta ab hæredibus hæres multum attenditur ad considerandum aditionem factam ab hæredibus.
- 7 **E**x quibus verbis dicitur ordinatum fideicommissum favore masculini ex feminis.
- 8 **S**emper iuxta voluntatem Testatoris est iudicandum.
- 9 **V**erba relativa ad præcedentes substitutiones reputantur ordinem succedendi, ac omnes alias qualitates in illis à Testatore volitas, ac demandatas.
- 10 **M**asculini ex feminis proximioribus melius conservant agnationem artificialiam volitam à Testatore, quam masculini ex feminis remotioribus.
- 11 **E**x causa substitutionis mens substituentis rectè deprimitur.
- 12 **O**mnis est facienda interpretatio, ut absurda evitentur.
- 13 **C**onsilio Auctoribus ab hæredibus non potest impugnari.
- 14 **N**on existentibus ex vocatis à testatore, bona remanent penes hæredem ultimi vocati excepta ab omni onere fideicommissi.
- 15 **F**eminæ excluduntur ab hæredibus extraneis ultimi masculini in fideicommissis, in quo femina non fuerit vocata.
- 16 **F**ideicommissum dicitur agnatiis ex institutione primogenitura.
- 17 **E**x numquam interrupta substitutione masculinorum.
- 18 **E**x voto conservandi agnationem.
- 19 **E**x prohibitione alienationis, & detractionis.
- 20 **I**n fideicommissis agnatiis feminæ non succedunt, nec post masculinorum deficiendum.

DECISIO VI.

Julia Constabilis Zerbinata præ oculis maxime habens conservacionem agnationis, ac familie de Zerbinatis, illiusque splendori, & dignitati prospicere cupiens usque ad consummationem sæculi, si possibile foret, universalem fibi instituit heredem Aloyfium Zerbinatum eius filium, & post eius obitum in tota sua hereditate substituit eiusdem primogenitum masculinum legitimum, & naturalem, istiusque descendentes masculinos de primogenito in primogenito in infinito. Deficiente autem linea masculina legitima primogeniti, substituit secundogenitum eiusdem Aloyfii cum tota eius descendencia masculina, & sic deinceps tertio genitus, & quoscumque alios descendentes masculinos, & legitimos prædicti Aloyfii, donec illius linea durabit. Ea autem finita, & extincta, vocavit masculinos naturales legitimatos descendentes ex eodem Aloyfio, & demum deficiente tota dicta descendencia masculina, tam legitima, quam illegitima, cum morietur substituit masculinos ex feminis modo, quo supra, cū onere tamen assumendi nomē, & insignia familie de Zerbinatis, ut quæ bona in ea integra conserventur perpetuo, & in

fideicommissum agnatiis, quia illud verbum familia inibi designatum absque expressione cognominis de Ghisleris, tamquam latam habens significacionem comprehendit sub se tam masculinos, quam foeminas, per text. in l. pronunciat. §. Filia, ff. de verborum signific. leg. voluntas, Cod. de fideicom. Bald. consil. 66. num. 1. Altograd. consil. 66. num. 8. lib. 2. Ciardin. controu. 222. n. 35. Cyriac. controu. 365. n. 48. & segg. Actolin. refol. 82. n. 24. Andree. controu. 409. num. 21. Rot. decif. 546. n. 7. & 8. coram Bichio, & dec. 464. n. 1. coram Greg. & decif. 101. n. 13. p. 16. rec. & dec. 585. n. 5. p. 18.

Abique eo, quod d. nomen familie aliquam restrictionem patitur ab illo pronome sua, ex quo scribentes pro Senatore Francisco inferre satagebant, quod cum Testator carens propria prole, ordinaverit fideicommissum inter nepotes collaterales, censetur accepisse nomen familie in rigoroso, & civili modo pro folis agnatis masculinis non autem in lata, & naturali significacione comprehendente materialiter etiam feminas.

Quoniam præterquam quod DD. iterum existimarunt ex illo pronome sua, minime alteri propriam significacionem familie materialiter, & naturaliter sumptæ, equè referibilem tam ad agnatos, quam ad cognatos, juxta doctrinas superius allegatas, ulterius ponderabant, quod cum non possit negari, quin d. nomen familie sit valde æquivocum, ut observat Beltram. conf. 32. n. 2. Quodque per investigando illius verum sensum magnum inter Doctores reperitur diffidium, ita ut consoner vulgatum juris axioma, communiter scilicet agnati veritatem eius quod variè accipiunt, & in proposito tradit materiam examinando, Torr. de primog. Ital. cap. 38. n. 221. tom. 1. hinc sequitur, quod dicta pars proemialia testamenti remaneant ambigua, obscura, & non concludens explicitè votum conservandi agnationem, contra quam in dubio semper est pronuciandum, cum tota lat naturalem necessitatem in sanguinis, & corrigat ius novum, per quod sublata sexuum differentia indifferenter ad successiorem admittuntur tam masculi, quam feminæ, per text. in l. maximum ultimam, C. de liber. & præteritis, quem expendit Rota dec. 177. n. 1. & 5. p. recenti, & in Romana, seu Firmata successione 28. Februarii 1695. §. Clarum quippe, cor meo.

Firmato ex prædictis, quod pars proemialis non præferret expressum votum conservandi agnationem, minus tale votum visum esse posse tacite erui ex aliquibus coniecturis desumptis ab aliis testamenti partibus, quia cum ad hunc effectum coniecturæ debeant esse læve meridiana clariores, & perneceque concludentes recessum à regula, & à proprietate verborum, juxta censuram text. in l. i. C. de cond. in art. ibi, Nisi alia defuncti voluntas evideret probetur, & l. si plures, ff. de vulg. & pupill. & communiter tradunt Valenz. conf. 97. num. 71. Altograd. Jun. controu. 38. ex n. 8. Fufar. de substit. §. 31. l. n. 106. Palm. Nep. allegat. 221. num. 3. tom. 3. Giurba dec. 32. n. 28. Ror. in d. d. Bonon. fideicommissi de Ghisleris 17. Maii 1686. §. Veram, coram Reverendis, Turonen. & in alia Bonon. fideicommissi de Ballattinis 3. Junii 1689. §. Non tacite, coram R. P. D. meo Caprara.

Talis naturæ non fuerunt illæ adductæ per scribentes pro Dom. Senatore Francisco, super quarum examine superfluum Domini existimarunt immorari, quia singillatim iam fuerunt confutatæ in dd. geminatis decifionibus editis in hæc causâ coram bo. mem. Benincasæ.

Cæterum pro coronide animadversum etiam fuit, quod quatenus per hypothese illud pronomen sua adiectum familie præferretur in parte proemialibus civilium, & rigorosam significacionem pro inducendo fideicommissis agnatiis, huiusmodi illatio iusticè conspirat in exclusionem eiusdem Senatoris Francisci Ghislerii, quia licet fuerint substituti agnati proximiores masculi familie Testatoris, censentur tamen vocati dumtaxat illi, qui descendunt ex communi fipite, seu ex eodem columnello eiusdem Testatoris, non autem illi, qualis est Dominus Senator Franciscus, qui descendunt à diverso fipite, seu columnello remotioribus, & nihil aliud commune habent, præterquam genericum nomen familie contentive remotæ, & gestationem eorumdem Armorum, ut pluribus distinctis casibus tradit in puncto Andree. controu. 388. n. 4. ad 7. optimè Rota coram Orthobono dec. 217. n. 2. ad 4. & coram Priolo decif. 199. nu. 23. & 24. & dicit formiter discusso articulo in Romana fideicommissi de Caffarellis 7. Junii 1694. coram bon. mem. Emerit.

Et ita restitio in suspenso iudicio circa articulum reciproce linealis utrius non cadente sub hodierna disputatione & discutendum cum aliis colligitantibus iuxta scriptum Decif. ad Theor. de Luca Vol. VII.

infinitum, prohibuit quancumque alienationem bonorum, & legatias detractiones, & in casu delicti fidei excludit, ut liquet ex eius ultimo testamento dato in Sum. Afforis.

Ex Aloyfio instituto non superferunt masculi, sed nata sunt tres tantum foeminae, nimirum Pantha, Constantia, & Victoria. Ista autem praesupponentes, bona stare debere divisa, donec ex ipsis nasceretur filius masculus ad dictam primogenituram, ut supra, vocatus, devenirent ad dictam vocationem bonorum, quam ad majorem deinde custodiam confirmari curantur ad S. Sede. praeservatis iuribus primi filii masculi nascituri, ut constat ex Summ. n. 2.

Ex praefatis autem tribus filiabus Aloyfii sola Pantha suscepit unicum filium masculum ex Marchione Francisco Gigliolo, quem nuncupavit Josephum, cuius nomine d. March. Franciscus prae possessionem omnium bonorum primogeniturae, inter praefatas sorores divisorum, accepit; sed non paulo post viva sancto Domino Josepho in infantili aetate, idem Marchio Franciscus pater ex dispositione statuti Ferrarientis filii hereditate adivit, omniaque illius bona hereditaria, quorum possessionem statim nomine proprio habuit, usque ad eius obitum possidere continuavit, & successivè, & iure iustitiae nepoti cum obligatione Riccardi Bevilacqua eius ex sorore nepoti cum obligatione affluendo cognomen familiae Gigliolo. Hinc inter istum, & Pantham de Zerbinatis praedictam Josephi matrem suborta in partibus controversia super possessione eorumdem bonorum in summarium instanti maintenancem obtinuit, reservatis tamen iuribus Riccardi agendi in possessorio plenario, & pectorio. In cuius iuris prosecutione Dom. Marchio Ernestus Bevilacqua frater, & haeres d. Comitissae interitum patris defuncti iudicium immisit in partibus institutum continuavit coram A. C. Caprata adversus DD. Comites Julium, & Adorem de Monteverdi d. Panthae haeres, & controversiorum bonorum detentores, & favorabilem reportavit sententiam, a qua interiecta appellatio, & causa mihi commissa, contigit hodie dubitari: An Marchioni Ernesti danda immisio; & affirmativa prodiret solutio.

Siquidem si concluderet iustificavit bonorum identitatem, legitimacionem personarum, existentiam fideicommissi, nec non illius desuper purificationem ad favorem eius Authoris, quibus concurrentibus, sicuti ipsi fideicommissario, si viveret, denegari non posset immisio, ita nec eius heredi, tam vigore l. h. c. de adit. D. Adr. 104. quam ex remedio utilis Salviani interdicti, ad Text. in l. haeres in omne, ff. de acquir. heredit. & tradunt Nicol. de tranmiss. cap. 40. n. 1. & 20. Argel. de acquir. poss. q. 10. n. 107. & Rota dec. 83. & dec. 197. utrobique n. 2. part. 15. rec.

Identitas quippe bonorum, super quibus expostulatur immisio, admittitur absque controversia, & amplius concludenter iustificatur, tum ex possessione capta à Marchione Francisco nomine Marchionis Josephi filii, de qua in dicto Summ. n. 4. tum etiam ex divisione eorumdem bonorum facta inter filias Aloyfii cum approbatione summi Pontificis, & cum expressione qualitatis hereditariae, quae de per se sufficit ad huiusmodi effectum, tam contra dividentes, quam contra alios habentes causam ab eis, ut alias Rota firmavit in dec. 263. n. 8. coram Merlino, dec. 131. n. 3. & 6. & dec. 268. n. 3. part. 14. rec.

Legitimatio autem personarum, super qua informantes pro Comitibus de Monteverdi in priori instantia maiorem vim faciebant, plenè ostenditur ex pluribus documentis, quae ad effectum, de quo agitur, exuberare videntur: descendencia enim Josephi ultimi masculi ex Aloyfio de Zerbinatis, mediante persona Panthae eius filiae, probavit ex publico instrumento dato in d. Summario n. 3. & non controversit, sicuti nec impugnatur eius obitus absque filiis, & legitima successio Marchionis Francisci Giglioli eius patris, upote iustificata per aliud publicum instrumentum datum in Summario num. 50: Qualitas autem hereditaria Riccardi repetit eisdem Marchionis Francisci, quae sola revocabatur in dubium, concludenter quoque probatur; tum quia dictus Comes Riccardus legitur institutus haeres in ultimo testamento Marchionis Franciscum tum quia illius hereditas statim fuit ad eodem Riccardum in infantili aetate constituta, cum decreto iudicis, causa cognita, & mediante persona patris ad hunc actum legitimi administratoris; tum denique quia plures dantur actus, quorum nonnulli facti noscuntur, postquam dictus Cor Riccardus effectus est maior, quique circa ius, & nomen haereditis fieri non poterunt, sique sunt imperatio venientia.

tis, quam idem Comes obtinuit à Papa, ut cooptaretur in Concilium Nobilium Ferrariae loco Marchionis Francisci, sui Authoris &c. & successiva cooptatio illius vigore secuta, nec non subsistentia desuper diuturnè hinc occasione eiusdem hereditatis, & cum enumerativa qualitatibus hereditariae expressa in pluribus actibus iudicialibus, ex quibus precedens hereditatis aditio remanet plurimum superlative probata, iuxta rext. in l. pro haeres §. Papinianus, ff. de acquir. heredit. l. c. de iur. delib. §. item extraneus ver. pro haeres institution. de haered. qual. glof. in l. per procuratorem, ibique Bartol. num. 1. ff. de acquir. heredit. Paris. consil. 16. nu. 41. lib. 2. & Rota dec. 279. num. 19. coram Buratto, & dec. 366. num. 5. part. 18. rec.

Quibus sic stantibus, nulla habenda venit ratio de repositione facta à quodam ass. procuratore Comitissae Riccardi, qui ad interrogacionem Panthae nomine sui principalis declaravit, eundem suum principalem nolle esse heredem, nisi cum beneficio legis, & inventarii, & non aliàs &c. ultra quod enim non constat de mandato praefati procuratoris, omnis difficultas hic removetur, tum ex eo, quod responso sicuti ut supra concepta non excludit, neque suspendit aditionem hereditatis, sed cum duntaxat qualificat, ad tradita per Rotam in dec. 542. num. 3. part. 2. diversor. & dec. 349. num. 14. & sequentibus, coram Royas, tum ex superius expressis enunciativis, & articulis successivè, & ex post factis ab ipso Riccardo nomine hereditario, qui ad effectum aditionis hereditatis, quae in animo solum consistit; magis debent attendi ex iuribus modo relatis, tum ex declaratione ad abundantiorum cautela, mediante specialia mandato procure facta à Marchione Ernesto fratre, & herede Comitissae Riccardi, quod iure sit heres beneficiarius Marchionis Francisci, quae tametsi facta ab herede heredis, multum attenditur ad probandum aditionem, ubi prout in praesenti, hic vel aliunde fuit probata, vel saltem est dubia, quemadmodum tradunt Mantice, de consil. 6. ult. volum. lib. 22. tit. 12. num. 26. & Rota d. dec. 279. num. 26. coram Buratto. ibique Adm. num. 2. & dec. 366. num. 6. part. 18. rec.

Existentia demùm, & purificatio fideicommissi ad favorem Josephi filii Panthae, & Authoris mediati Marchionis Ernesti Bevilacqua, clarè resultat ex lectura praefati testamenti, in quo Julia de Zerbinatis instituit fideicommissum masculinum, & agnaticum, semper vocavit masculos ex masculis descendentes ab Aloyfio eius filio, & haerede universali instituto, & deficiente tota huius descendencia masculina, tam legitima, quam etiam illegitima, ultimo morientis substituit: La figliuoli, & discendenti maschili de discendenti delle femine d'esso Signore Luigi in infinito. Unde cum ex Aloyfio non superferunt masculi, sed tres tantum foeminae, & ex Pantha una ex dd. filiabus unicus duntaxat natus fuerit masculus, qui fuit D. Joseph, clarum est, ex leg. ipsius Testatrix, & secundum praesertim testamenti tenorem, quod ad favorem dicti Josephi tamquam masculi descendents ex foemina d. Aloyfii purificatum fuerit dictum fideicommissum, ut supra ordinatum in quocumque casu deficientiae, five non existentia linea, & descendencia masculina ipsius Aloyfii, ut alias in terminis ferè similibus Rota respondit in Romana fideicommissi de Loggis 15. Iunii 1673. §. Quia cum, & 15. Martii 1680. §. 1. coram Eminentissimo D. meo Vicecomite.

Nec obstat, quod Julia testatrix in hac ultima substitutione non vocaverit masculos immediate natos ex foeminis Aloyfii, qualis est Joseph, sed mediatos, nimirum in figliuoli de discendenti maschili de discendenti delle femine di esso Signore Luigi in infinito, adeoque cum dictus Joseph non descendat ex descendibus masculis femininarum, qui nunquam preexistunt, eius utique substitutio ca. ducata fuerit, & per obitum Aloyfii expiraverit, sicque bona omnia fideicommissaria libera remanserint penes Pantham Aloyfii filiam, & Audricem Comitum de Monteverdi: Et tamen bene rimato toto testamenti tenore, apparuit, testatrix non solum vocare voluisse descendentes mediatos ex foeminis sed etiam immediate, hancque fuisse illius mentem, & voluntatem secundum quam semper est iudicandum, ad Text. in leg. ubi parè 19. §. re rogeff. ad Sen. C. Treball. & leg. cum virum 16. C. de fideicom. clarè constitit, tum ex verbis testamentariis, tum ex primaria intentione, & causa finali propter quam factè fuerunt huiusmodi substitutiones, tum ex argumento ducto ab absurdo vitando, tum demùm ex subiecta observantia uniusformi & quidem verba testamentaria id praesertim, quia postquam testatrix vocavit filios, & descendentes masculos ex descendibus foeminarum, non terminavit ibidem orationem, sed ulte-

ulterius progressa est, & subdit, in tutto, e per tutto appunto, come si è detto e ordinato di sopra ne discendenti maschili. Cum enim supra in descendibus masculis priorum substitutionum fuerint vocati non solum descendentes mediatii, sed etiam immediati, & quidem per prius, quam illi mediatii, iuxta prioritatem eorum gradus; ita & in hac ultima substitutione utriusque pariter vocati dicuntur ex vi posteriorum verborum, come si è detto, e ordinato di sopra, quae uti relativa ad praecedentes substitutiones, repetant ordinem succedendi, ac omnes alias qualitates in illis à testatore volitas, ac demandatas, ad tradita per Me-nocha, cons. 435. n. 15. & seq. Peregr. de fideic. art. 16. sub num. 23. consil. item dictio, & art. 29. n. 17. Rota dec. 319. n. 16. part. 1. dec. 532. n. 27. & dec. 691. n. 30. coram Cerro, & in Romana seu Florent. fideicommissi §. Aprilis 1683. §. & si obicitur, coram R. P. D. meo Hervault, & 6. Martii 1684. §. cum quin & seq. coram R. P. D. meo Rondonino.

Huic autem intellectui verborum ad stipulatur, & favet etiam prima operis inventio, & finis, siquidem cum unicus testatrix scopus fuerit eorum conservanda agnacionis prius modo vero in descendibus masculis filiorum masculorum Aloyfii, & deinde artificiali in descendibus masculis filiarum eiusdem, iam patet, quod sicuti ad huiusmodi actum vocati fuerunt masculi ex foeminis remotioribus, ita ex eadem, & magis longè potiori ratione vocatissimi conseri debent descendentes ex immèdiatis, & proximioribus foeminis, cum isti quae bene conservari possunt agnacionem artificialem, imò melius, quam illi, tamquam seminatii, ut in puncto ponderat Card. de Luca de fideicom. art. 27. n. 8. Ex causa autem substitutionis ipsa mens substituentis redè deprimatur, & declaratur, proli. in de primogenitura lib. 1. cap. 5. num. 7. cum pluribus seq. & Rota coram Peutinger. dec. 220. n. 67. & dec. 847. nu. 20. coram Buratto.

Conferat quoque argumentum ab absurdo vitando, quia recentia hac intelligentia verborum, duo evitantur absurdum, quae alias sequerentur. Alterum nempe, quod melioris essent conditionis masculi descendentes ex foeminis remotioribus, & minus à testatrice dilecti, quam descendentes ex foeminis agnatis proximioribus, & magis dilecti in casu isto, in quo per proximiores testatrix ipsa aequè bene, & melius consequebatur proprium intentum. Alterum autem, quod dispositio testamentaria, tanto studio composita, & demandata, ut splendor donus de Zerbinatis conservaretur in aeternum, donec facula pertransibit, redderetur à suo initio inutilis, & elusoria, si admitteretur exclusio eorum, qui immediate descendunt ex foeminis, quod esset absurdum, semperque voluntas testatrix cum recipere debet interpretationem, per quam absurdum vitatur. Dec. cons. 433. num. 17. circa finem, Surd. cons. 16. n. 74. & Rota dec. 215. n. 4. p. 6. rec.

Acedit denique his subiecta observantia uniformis, siquidem statim post obitum Aloyfii, Victoria, Constantia, & Pantha illius filiae dividerunt inter se bona testatrix, cum expressione, quod erant subiecta primogeniturae favore masculi primogeniti ex ipsis nascituri, & deinde suppleantur bo. mem. Urbum Octavo pro approbatione divisionis cum dd. reservationibus, & gratiam obtinuerunt, cum declaratione explicita, quod nullum censetur irrogatum praedictum vocatis ad primogenituram, & demum statim ad ex Pantha natus est Joseph, Marchio Franciscus pater cum tamquam ad primogenituram vocatum in possessionem omnium bonorum fideicommissariorum immisit, videlicet, patientibus, & consentientibus ipsis sororibus vocatio Josephi tamquam primogeniti masculi ex foeminis descendentes transierat in evidentiam, & praesertim ex confessione ipsius Panthae Audricis Comitum de Monteverdi, quam isti impugnare non possunt, ut omnis generalis in specie respondit Rota in dec. 690. n. 14. p. 18. tom. 2. rec. & in Narnien. fideicommissi de Capitibus 2. Decembris 1682. §. haec autem, & 29. Martii 1683. §. quae distinctio retinetur, coram me, & in Romana fideicommissi 21. Februarii 1684. §. accedit, coram R. P. D. Benineasa, ubi plures allegantur concordantes.

Probata itaque ex his, ac ab obiectis undique vindicata purificatione fideicommissi ad favorem Josephi, clarum inde resultat bonum ius Marchionis Ernesti, mediatam ab eo causam habentis; cum enim dictus Joseph, mediante persona patris, fideicommissum agnovit, & possessionem

bonorum adeptus fuerit, & deinde absque filiis decesserit, nullaque alia persona superit, quae ad dictam primogenituram fuerit testatrice vocata, omnia utique bona fideicommissaria obventa libera remanent, & rectè transeunt transeunt exempta à quocumque fideicommissi vinculo ad eius haeredem, & Authorem eiusdem Marchionis Ernesti, ut consulerant Peregrin. consil. 66. n. 1. lib. 8. & in tract. de fideicom. art. 14. num. 50. & art. 52. num. 2. Gabr. consil. 1312. n. 61. lib. 1. Andreol. cons. 344. num. 4. & Rota dec. 416. n. 1. coram Eminentissimo Cerro.

Et quamvis de tempore mortis d. Josephi superextiterit Pantha filia Aloyfii, nihilominus cum ea in nulla testamenti parte vocata legatur, exclusa omnino dicitur à fideicom. isto masculino agnatio, tametsi concurrat cū extraneo haerede ultimi agnati, ut bene firmavit Rota in dec. 454. num. 2. & dec. 742. per tot. coram Buratto, & in res. dec. 461. n. 17. p. 14. dec. 228. n. 4. cum rebus sequentibus part. 15. & dec. 410. n. 13. & seq. p. 19. & in Romana fideicommissi de Albertinis 24. Martii 1681. §. unde, coram bo. me. Guaxardo, & in Romana, seu Florentina fideicommissi 2. Junii 1682. & 5. Aprilis 1683. coram R. P. D. meo Hervault.

Quod autem fideicommissum istud fuerit agnaticum, & pro filio masculo ordinatum, dubitari non potest, dum 16 ex pluribus statim emicat, & primò ex institutione primogeniturae, quae secum fert contemplationem agnacionis; secundò ex institutione, & ex nunquam interrupta substitutione masculorum ex masculis, donec linea masculina, tam legitima, quam illegitima, perduraret, eaque deficiente, masculorum ex foeminis cum onere assumendi nomen, & arma familiae de Zerbinatis; tertio ex digressa ad plures gradus substitutionum semper tamen masculorum, & ex adiecta ratione: Assicchi si mantenghi finche durerà il Mondo, più ch'è sia possibile, lo splendore, & la dignità della Casa del Signor Luigi, quae verba certum est indicare votum conservandae agnacionis à testatrice habitum; quarto demùm 19 ex strictissima prohibitione alienacionis, & cuiuscumque detractionis facta omnibus, nempe tam Aloyfio, quam substitutis sub praepo privacionis, ex quibus omnibus substitutis fideicommissum solum pro masculis, foeminis semper exclusis, etiam post deficiantiam omnium, saepe firmavit 26 Rota, & signanter in dec. 7. nu. 11. coram Bichio dec. 272. n. 1. cum seq. & dec. 742. num. 3. cum seq. coram Buratto, & res. dec. 378. num. 5. p. 9. & in Romana fideicommissi de Albertinis 24. Martii 1681. §. mori ius cum seq. coram bo. me. Guaxardo.

Et ita resolutum fuit, utraque parte citata, sed unica tantum informante.

R. P. D. URSINO.

Ferrarien. Bonorum.

Luna 12. Mii 1687.

ARGUMENTUM.

Superius decisa confirmantur, multaque adduntur circa fideicommissi extensionem, & suspensionem successione in fideicommissi, & primogenituris Italice.

SUMMARIUM.

- 1 Qualitas hereditaria ex aditione constare dicitur, & Responso ex actibus, qui sunt negotium circa ius, & nomen hereditatis.
- 2 Qualitas hereditaria probata non dicitur, si non constat de inventaria, ubi emissi sunt protestatio, quod haeres officio suo intendat, nisi cum beneficio legis, & inventarii, & non aliis, aliter, nec alio modo.
- 3 Et idè notandum est haeres, qui titulo hereditario agit, & dictam protestationem fecit, ut vel exhibeat inventarium, vel se declarat haerodem simplicem.
- 4 Descendentes mediatii ex foeminis si vocati sint, non veniunt immutari.
- 5 Substitutio non extenditur ultra personas in testamento expressas, licet concurrat identitas, vel majoritas rationis.
- 6 Verò relatiua ad praecedentes substitutiones repetunt ordinem succedendi, ac omnes earum qualitates.
- 7 Conservantia agnacionis cum modo artificiali voluta per testatorem patris ratione verificatur in descendibus immutariis ex foeminis agnatis, quàm in remotioribus, & mediatii.
- 8 Est omnino evitandum absurdum, per quod fideicommissum perpetuo voluitur à testatore in familia, in ipso excoisio destruitur.

- 10 Fideicommissi si autem ad descendentes immediatos, licet expressi vocati non sint, & observantia illorum comprehensio non edocet.
- 11 Et pariter extenso, si alius aliquod sequeretur absurdum.
- 12 Substitutio facta in casu, quo descendencia fuerit, seu extinguatur, habet, & vindicat sibi locum, etiam si linea nunquam inciperit.
- 13 In fideicommissis conditionalibus non succedunt, qui existunt de tempore purificatae conditionis, neque postmodum nati avocant bona ab iis iam ad fideicommissum, sive ad successione admiffis.
- 14 Si testator primogenituram constituit pro conservacione honorum in una tantum persona, successio stare debet in suspensio, donec persona nascatur; si autem perpetuum ordinaverit fideicommissum pro conservacione honorum in agnatione.
- 15 In primogenitura, & fideicommissis Italia admittitur suspensio successio, donec oriatur persona voluta a testatore, & quantenus successio ad alios deferatur, illa transiit revocabilitate.
- 16 Idque ad magis procedit, si testator voluerit, etiam post eventum conditionis natus ad successione concurrere.
- 17 De hac v. observantia referuntur ex vocacione omnium descendencium masculorum etiam nasciturorum.
- 18 Ex non restrictioe vocacionis masculorum existentium de tempore delatae successiois per dictiones taxativas.
- 19 Et etiam si testator masculis alios non substituerit, donec successio vacat, & stat in suspensio, quousque verificetur successio, bona debent esse penes habentem proximam successiois conditionem, seu statum, in se gerendo administracione nominata nascituris, quatenus nascetur.
- 20 Vel revocabilitate, donec scilicet nascatur successor.
- 21 Aut post illius natiuitatem, statim abdicat a dicatur possessio, sufficit, quod per momentum temporis filius patri superuivuit, ut eidem hereditatem transmittat, & faciat desistere conditionem, si sine liberis.
- 22 Licet sub nominibus collatiuis linearum, & descendencium, veniant feminae, adibus illorum vocatio excluditur, si expresso, vel tacite testator voluerit instituire fideicommissum agnatum.
- 23 Verò, & proprie splendor & dignitas domus, ipsaque familia per masculos non per feminas ampliat, & conservatur.
- 24 Familia non veniunt, nec post masculos, si testator ad solos masculos vocacionem restrictaverit, & multa magis, si conservacionem domus, & familiae, propter quam instituit fideicommissum in solis masculis agnoverit.
- 25 Haecque conclusio admittitur, etiam si femina concurrat cum extraneo herede ultimi agnati.
- 26 Declaratio dubia, &quivoca non suffragatur.
- 27 Donec hereditas remanet penes aliquem revocabilitate, ipse non tenetur assumere arma, & cognomen testatoris.
- 28 Repudiatio debet probari per alius viros.
- 29 Ad evitacionem caducitatem, & penam privacionis ob non assumptionem armae, & cognominis testatoris, omnis causa etiam levit suffragatur.

DECISIO VII.

Auditor Com. Aforgius de Montevicchis adversus decisionem, eo non informante, editam sub die 28. Junii praeteriti, in qua ad favorem Marchionis Ernesti Bevilacqua, uti heredis mediati quondam Iosephi Giglioli ultimi masculi ex vocatorio linea, decreta sunt immisio in possessionem omnium bonorum subiectorum perpetuo, & agnatio fideicommissio instituta à Julia Costabili de Zerbiniatis, multiplice ex capite ius fundamenta vertere conabatur; omnia autem obiecta ad eo proposita, licet resolutionem sub die 10. Maii proxime praeteriti retardaverint, non potuerunt nihilominus DD. intra here à decisis, in quibus hodie post secundam causae propositionem steterunt reiectis tamquam insubsistentibus iis, quae pro recessu deducebantur.

Et sane non subsistit defectus legitimacionis personarum ex eorum taxatae desumptae, quod actor non doceat, Com. Riccardum Bevilacqua eius fratrem, cuius nomine agit, fuisse heredem Marchionis Francisci Giglioli patris ab intestato heredis Iosephi; Etenim huiusmodi qualitas hereditaria apparuit satis iustificata, tam ex adicione eiusdem hereditatis per didum Riccardum facta cum auctoritate Iudicis, & per interpositam personam eius patris legitimi administratoris, una cum subsequuta possessione bonorum eodem titulo, & iure apprehensa, ut habetur in Summario Actoris n. 8. tum clarior ex pluribus etiam actibus late recentis in praecedenti decisione huius causae in §. la-

gimatio autem, qui citra nomen, & ius haereditis fieri non poterunt, ut ultra allegatos in dicta decisione firmat Rota in dec. 98. n. 3. & 4. coram Ludovico. & in dec. 138. num. 1. part. 19. recent.

Nec obstat, quoddam actus non suffragantur, & hereditas verè, & realiter adita censetur quoad omnes effectus, ubi prout hic praefate professio, seu declaratio facta à quodam Procuratore Riccardi, qui dixit iure nolle esse haereditatem Marchionis Francisci Giglioli, nisi cum beneficio legis, & inventarii, & non alias, aliter nec alio modo; sed doceri insuper debeat ultra actum aditionis de consecione inventarii, sine qua nulla dicitur adfuisse ad eundem voluntas, sicuti in specie firmat Card. de Luca de her. disc. 18. n. 5. & 6. Rota coram Pamphilo. dec. 535. nu. 5. & 6. & dec. 510. num. 3. & segg. p. 1. rec.

Quia DD. ad occurrentium huic difficultati modo superaddentes resolutionis praeteriti demandarunt, ut Marchio Ernestus, vel exhibeat inventarium factum à Dom. Riccardo de bonis Marchionis Francisci Giglioli, vel quantenus istud non adfit, se debeat eisdem heredem simplicem, cum aliis aequum, & iustum non fit, idem Ernestus quoad modum, & iura hereditatis Marchionis Francisci utatur titulo hereditatis, eiusque beneficio, & e contra simul recitetur facultatem controversendi hanc eandem qualiter aem in casu, quo à creditoribus hereditatis convenitur, abnegando tunc voluntatem ad eundem ex defectu non impletæ conditionis, consecione scilicet inventarii.

Quia autem legitimacione personarum existentia, ac purificatio fideicommissi ad favorem D. Iosephi Aloysii mediati praefati Marchionis Ernesti in praecedenti decisione facta firmata, facillius vindicatur ab obiecto; quod cum loco deducebatur ex eo, quod Julia testatrix post masculos ex masculis, tam legitimis, quam etiam legitimatis, descendentes ab Aloysio filio, & herede instituit, illorum ultimo substituitur descendentes dumtaxat mediatis, ex feminis, ibi: *Emanando tutta la descendenza masculina del detto T. Luigi, all'ultimo, che morirà, soprastante il figliuolo, e descendenti masculi della descendenza della femina d'esso T. Luigi in infinito;* non autem immediatis, quos filius Iosephi, qui cum ex Pantha immediati descendat, sub dicta vocacione expresse comprehendit dici non valet, neque etiam tacite, & inducive, ex identitate five maioritate rationis, obistente in contrarium reguli iuris conclusione, qua in hac materia passim admittitur, ut scilicet substitutio non extendatur ultra personas in Testamento expressas, tamen concurrat identitas, vel maioritas rationis, iuxta tradita per Cyriac. controu. 174. n. 10. & segg. controu. 522. n. 116. & controu. 621. n. 27. & 28. Rud. dec. 320. num. 28. & seg. part. 5. tom. 2. recent. Rota coram Priolo dec. 138. n. 10. & dec. 300. sub n. 2. & dec. 403. n. h. p. rec.

Quoniam huic ea vocacione descendentes etiam immediatos ex feminis comprehensos fuisse, & quidem tam proprios, quam alios mediatis, concludentissime suadet, tum verba testamentaria immediate sequentia, ibi: *in tutto e per tutto apponto come s'è ordinato sopra de descendenti masculi, quae uti relativa ad praecedentes substitutiones, repetunt ordinem succedendi, & omnes earum qualitates, sique ordinem vocacionem descendencium, tam immediatorum, quam mediatorum, iuxta prioritatem eorum gradus, in masculis ex masculis superius expresse dispositam, tum causa finalis, ob quam facte fuerunt huiusmodi substitutiones, propter votum scilicet servandae agnationis modo artificiali, deficiente naturali, usque ad seculi consumationem, quae aequè bene, imò potiori ratione, verificatur in descendencibus immediatis ex feminis agnatis, qui sunt femiagnati, & uti proximioris magis reatificati dilecti, quam in remotorioribus, & mediatis ex feminis familie prorsus extraneae, & minus dilecti; tum praeterea absurdum omnino vitandam, quod aliis data intelligentia contraria consequeretur, quod scilicet fideicommissum à testatrice tanto studio ordinatum ad conservacionem familiae de Zerbiniatis in secula futura, in ipso exordio destrueretur, & exclusum remaneret, cum eversio tam exque voluntatis testatrix, quae perpetuata magis, quam esse possibile, desideravit: Tum denique subsistere uniformis observantia, & factum positivum insuper Panthe Audricis Com. Aforsis, allarumque fororum Aloysii, quae in divisione bonorum fideicommissariorum expresse praeservantur iura primi filii ex eis nascituris & ad primogenituram vocati i confirmationem divisionis à Summo Pontifice cum hac simili praeservativa expressione successione effectum, vel saltem in alios revocabilitate Decis. ad Theor. de Luca Vol. II.*

Pantha ad honorum possessionem ex eodem titulo fideicommissi vocare; quae quidem omnia sicuti extra dubium concludunt existentiam, & purificationem fideicommissi ad favorem omnium descendencium masculorum ex feminis, ut singulisque conjuncturis latius discussis, & approbatis firmat Dec. quae confirmatur à §. Non obstat, quod Julia cum quatuor §. substituendis; ita per consequens eadem sine dubio operatur, ut fiat legalis, & iuridica extensio ad descendentes etiam immediatos, tamen ibidem literaliter non expressis, ut in specie confluenter Paris. consil. 51. nu. 54. cum pluribus segg. vol. 3. Cephal. consil. 114. num. 30. Purpurat. consil. 515. nu. 5. ubi dicitur eadem non posse dici omnium, quando sequitur ad illud, quod fuit expresse, & si extensio fiat de persona ad personam, quam tamen ipse ex mente proprii dicit esse comprehensionem, & sequitur Aymon. consil. 135. nu. 19. Ruin. consil. 168. nu. 10. & 20. vol. 2. dicens, quod multo magis extensio esse recipienda, ubi prout hic ea non facta sequitur aliquod absurdum, & comprobatur Soc. Jun. consil. 129. nu. 37. lib. 3. Soc. Sen. consil. 251. nu. 30. & 31. lib. 2. Menoch. de primog. lib. 1. cap. 4. nu. 32. & pluribus segg. & Fufar. de substit. q. 458. nu. 24.

Indeque etiam statim eliditur altera illatio ad excludendam purificationem huic fideicommissi, ut supra, deducta, ex quo cum Aloysii haeres instituitur sine filiis masculis decesserit, dici non potest defuisse illius successio, seu descendencia masculina, quae nunquam incepit, nec proinde defecerit ulterioris institutionis conditio, quae per illorum natiuitatem, & deficiantiam ultimi erat implenda; siquidem cum hic concurrat aperiissima testatrix voluntas, & contextura totius dispositionis emergens conservandi eius bona per simplex, perpetuum, & absolutum fideicommissum in agnatione, modo prius naturali, & deinde artificiali, quousque durabunt descendentes masculi ex Aloysio, semper utique purificata dicitur conditio vocacionis descendencium masculorum ex feminis, tum in casu, quo filii masculi ex dicto Aloysio nati essent, & postea decesserint, tum etiam nati non fuerint, quia in utroque casu eadem viget ratio, ob quam censetur testatrix idem voluisse disponere, nec non aequè bene verificatur successiois defectus, licet ex diversa causa proveniens, ex propria etiam virtute, & efficacia verborum, quae cum principaliter sonent, & referantur ad indefinitum descendencium defectum, ibi: *Emanando tutta la descendenza masculina del detto T. Luigi, all'ultimo, che morirà, soprastante il figliuolo, e descendenti masculi della descendenza della femina d'esso T. Luigi in infinito;* cum sibi vindicant, quodcumque dicta descendencia defecit, & sine inceptum, five non, tum defecere etiam linea dicitur, quae nunquam fuit, ut in proposito probant Dec. consil. 227. nu. 3. vers. Ex hoc, Soc. Jun. consil. 181. nu. 30. & Palma Jun. allegat. 127. nu. 13. tom. 2. Mant. de conjec. lib. 1. tit. 6. nu. 2. Capyc. Latr. consil. 76. nu. 28. & segg. & Rota coram Duozet. Jun. dec. 810. nu. 4. & dec. 814. num. 3. & in recent. dec. 149. nu. 2. part. 11. cum aliis in Bonon. fideicommiss. de Pandinis 3. Decembris 1685. §. Diversitas autem versus meum, coram me.

Pari autem facilitate tolli videbatur tertia, quae succedebat obiecto desumpta ex incapacitate Iosephi, qui cum de tempore mortis Aloysii, quo fuit purificata conditio non esset natus, neque conceptus, succedere non potuerit in controversa hereditate, sed hac delata liberè fuerit ad filias Aloysii proximioris, tum ex dispositione iuris, iuxta qui non existunt de tempore purificatae conditionis, neque postmodum nati avocant bona ab iis jam ad fideicommissum, five ad successione admiffis, prout notat Peregrin. de fideicommiss. art. 22. nu. 9. Cytias. controu. 521. nu. 92. Menoch. consil. 413. nu. 21. Card. de Luca de fideicommiss. disc. 8. num. 7. & disc. 11. & segg. Rota dec. 699. nu. 29. 30. part. 11. dec. 400. nu. 4. part. 15. & dec. 232. part. 19. recent.

Tum ex voluntate Testatoris, quae simpliciter non constituit primogenituram pro conservacione bonorum in una tantum persona, quo casu successio regulariter stare debet in suspensio; sed fideicommissum ordinavit perpetuum pro conservacione bonorum in agnatione, in quo verus est non admitti suspensioem, ut distinguendo firmat Rota in dec. 627. nu. 10. part. 2. dec. 437. nu. 9. part. 13.

Tum quia in primogenitura, & fideicommissis conditionalibus, & successione Italicis, cuiusmodi est praesens ad differentiam Majoratum Hispaniae, regulariter, & secundum veriorum DD. opinionem admittuntur etiam nati post conditionis eventum, idemque expectari debent, suspensio in terea successione effectum, vel saltem in alios revocabilitate Decis. ad Theor. de Luca Vol. II.

translato, iuxta tradita per Surd. consil. 125. nu. 40. & segg. Calvin. de acquir. lib. 2. cap. 141. num. 122. Cardin. de Luca de fideicommiss. disc. 157. n. 4. & constanter tenet Rota in dec. 251. nu. 7. & 8. coram Priolo. dec. 322. nu. 13. coram Baratt. & dec. 674. nu. 8. coram Eminent. Geroto.

Tum quia ubi, prout in praesenti, constat, quod testatrix voluerit etiam post eventum conditionis natos ad successionem concurrere, inconveniens non est, quod futurum, quod de eorum possibilitate, & natiuitate sperari potest, dominium bonorum primogeniturae per aliquod temporis spatium steterit in suspensio, Menoch. consil. 830. nu. 18. Soc. Sen. consil. 51. nu. 41. & segg. lib. 4. Peregr. de fideicommiss. art. 22. n. 64. infra, & d. dec. 251. nu. 16. cor. Priolo d. dec. 674. n. 7. cor. Cer. dec. 346. n. 9. dec. 394. n. 23. & seg. p. 5. & dec. 95. n. 21. & seg. part. 11.

De hac autem testatrix voluntate dubitari non potest, cum ea primò referat ex vocacione omnium descendencium masculorum ex feminis etiam nasciturorum, quae omnino educitur ex ipsa constitucione perpetua primogeniturae, & ex voto in eo conservandi agnationem modo prius naturali in descendencibus masculis ex masculis Aloysii, & deinde artificiali in descendencibus aliarum ejusdem, quoque duraret, ex traditis per Socin. in leg. cognatus. nu. 20. in fine, ff. de rebus dub. Cagnolin. l. filius nu. 23. cod. de pact. cum aliis relatis per Menoch. consil. 496. nu. 16. Peregrin. consil. 95. n. 28. lib. 1. & de fideicommiss. art. 12. n. 77. Petr. eodem tit. post. quia undecimam, nu. 602. Fufar. de substit. qu. 358. nu. 95. & Magon. dec. Florent. 91. nu. 21. & 31. Et 2. ex quo eadem testatrix non respexit personas in ipso conditionis adventu extantes, neque restrictit illorum vocacionem ad tempus delatae successiois per dictiones taxativas, tunc, & eo casu, sed indefinite post defectum lineae, & descendencium masculinum Aloysii, expresse vocavit omnes descendentes ex feminis in infinitum, & quousque eorum linea durabit, eodem modo, & forma, qua supra dispoferat de descendencibus masculis. Et 3. quia dd. descendentes ex feminis alios non substituit, quia de tempore purificatae conditionis, eaque pendente, possent subingredi, & admitti, ut extantes, & certam praescriptam qualiter habentes, quae circumstantias, & conjecuras alias ad eundem effectum ex his terminis ponderavit, & approbavit Rota in d. dec. 346. num. 10. cum pluribus segg. & dec. 394. nu. 33. & segg. part. 5. dec. 251. nu. 16. cor. Priolo, & dec. 614. num. 8. coram Cardinali Cerro, ubi plures alii concordantes.

Cum ergo ex hucque firmatis Pantha, aliaque Aloysii filiae, vel nunquam successerint in hereditate Juliae, sed folium retinuerunt bonorum possessionem, atque reuram, tamquam Curatrices à lege datae de dd. bonis, donec fideicommissum esset in suspensio, & in pendulo, usque ad natiuitatem filiorum masculorum, quemadmodum sustinent Surd. in consil. 126. à nu. 57. usque ad finem, Menoch. consil. 105. num. 540. & consil. 500. nu. 18. leg. de success. §. bonorum possessio n. 5. num. 3. Molin. de primog. lib. 3. cap. 10. nu. 35. & de Luca de fideicommiss. disc. 7. nu. 4. in fin. & Martin. Andr. dec. 88. nu. 26. vel potius successerint revocabilitate; & quod ammodo sub conditione, quatenus scilicet, & donec filii masculi nascerentur, prout ipsum in divisione bonorum hereditariorum fere declaratur, summam Pontifex in confirmatione approbavit, & in similibus tenent Castren. consil. 247. nu. 3. Ruin. consil. 22. nu. 15. Natta consil. 600. nu. 8. & 15. alique relati per Surd. in d. consil. 126. nu. 50. & segg. & utrobique consequitur, quod nato Iosepho, causaque administrationis, vel successiois feminarum ad non causam redacta, ipse statim in fideicommissio successerit, omniaque bona, quorum possessio mediante persona patris fuit nactus, moriens deinde ad eundem patrem iure intestatae successiois transmissit, tamen per triduum dumtaxat successerit, quomodo etiam per horam, & sine emiserit vocem, five non, dummodo tamen habuerit signa vitae; sufficit enim, quod per momentum temporis filius patri superuivavit, ut eidem hereditatem transmittat, & faciat desistere conditionem, si sine liberis, per text. expressum in l. quod certatum est, c. de liber. & posthum. l. ex facto, §. penult. ff. ad Trebell. & l. uxor ab ortu, c. de posthum. infra. Bald. in c. 1. tit. Episc. vel Abb. de substit. feudor. & in l. p. 1. §. nobilitatis, Cod. de caduc. toll. Bart. in l. quod dicitur nu. 2. ff. de liber. & posthum. Purpurat. consil. 176. nu. 12. vol. 2. Mattheac. de fideicommiss. lib. 3. cap. 15. num. 9. per 106. & Franc. Marc. dec. 169. nu. 4. vers. sed in contrarium.

Nec hereditas praedicta post mortem praefati Iosephi ultimi masculi dici potest eodem iure fideicommissi transmissive in personam Panthae illius matris, & unius respective ex filiabus Aloysii superstitibus, utpote in dicta primogenitura

comprehensa sub nominibus collectivis linearum, & descendentiis, quod quarum erat obiectum, quod processu à decisio successivè deducebatur: Etenim cum testatrix fideicommissum instituerit agnatum, & masculinum, vocando primogenitum masculus ex masculis, donec linea masculina duraret, eaque deficiente, masculus ex feminis, cum onere assumendi nomen, & insignia familiae de Zerbinatis illius, quae conservatiorem, & agnationem in masculis tantum perpetuo, & exire oportere, non solum expresse per verba repetitiva qualitates masculinitatis in omnibus fere testamenti partibus, & praecipue ibi: *Volendo, che la primogenitura sia in eterno, e finche durarà il mondo, nella descendenza de' figli predetti* sed etiam tacite per plures, & quidem urgentes coniecturas, quas late expendit *de qua conferuntur in §. quod autem, usque ad finem*: Certum utique est, quod verba illa, seu nomina collectiva linearum, & descendentiis, quae alioquin secundum regulam eorum significationem, & proprietatem apta essent ad includendas etiam feminas, in casu presenti, stante fideicommissi agnatio, & masculino, neque secundum totius relatae dispositionis contextum importare valent eandem feminam comprehendens, sed restringuntur ad lineas, & descendentes masculos, in reliquis testamenti partibus expresse vocatos, ut tradunt *Ruin. conf. 161. n. 5. volum. 2. Gratian. de sept. servit. cap. 93. n. 33. Surd. conf. 21. n. 9. & 10. Menoch. conf. 95. num. 83. Mantica de consuet. lib. 6. tit. 13. n. 9. Peregr. de fideicom. art. 25. n. 30. vers. Atamen magis, cum aliis relatis per Fufar. de substit. quest. 403. num. 19. Aden. ad Barrat. dec. 272. num. 21. & Rota dec. 300. n. 17. & 18. coram Duran. & in recent. dec. 239. num. 3. & §. par. 5. & novissime in Romana fideicommissi de Albertinis 24. Martii 1682. §. unde non obstat, coram bo. me. Guaxardo, & in Romana fideicommissi 8. Junii 1685. coram bo. mem. Pauluccio, confirmata 14. Aprilis proxime praeteriti coram R.P.D. Benicafsa.*

Argue ex his cessat etiam praetensio, quod feminae veniant saltem admittenda per posterius, & in subsidium post defectum masculorum siquidem testator restrinxit vocationem ad solos masculos, nulla habita ratione feminarum; & multo magis quando, prout hic, perpetuam consecrationem domus, & familiae ille agnovit in solis masculis, per quos verè, & propriè splendor, & dignitas domus, ipsaque familia in perpetuum conservatur, & ampliatur, non autem in feminis, in quibus definit, & destruitur. Hoc enim casu nec per posterius, & in defectum masculorum possunt feminae ad fideicommissariam successione aspirare, tametsi concurrat cum extraneo haerede ultimi agnati, ut in his terminis tradunt *Gabriel. conf. 132. n. 56. & 57. Andreol. contrav. 344. n. 17. Altograd. conf. 80. n. 99. lib. 2. Capon. discept. contrav. 164. n. 10. Mantica de consuet. lib. 8. tit. 12. n. 8. & 9. Urceol. contrav. 60. num. 20. Tondut. quest. civil. p. 2. cap. 183. n. 10. Peregrin. conf. 159. n. 13. vers. 4. ut casus lib. 5. & in tract. de fideicom. art. 14. n. 38. vers. sed contra, & hanc opinionem inconcuse tenet Rota, ut in dec. 263. n. 15. & §. 9. de dec. 454. n. 2. cor. Burat. ubi respondetur contrariis rationibus, & Doctoribus, & in rec. dec. 203. n. 8. p. 2. dec. 284. p. 6. dec. 378. n. 5. p. 9. dec. 422. n. 6. p. 15. dec. 228. n. 4. & §. 9. p. 16. dec. 788. n. 8. p. 18. & dec. 410. n. 33. & 34. p. 19. cum aliis relatis in dec. qua confirmatur §. Et quomodo.*

Denique nihil plus valet, quod Marchio Franciscus Giglioli Auctor Marchionis Ernesti primogenituram Zerbinatam repudiaverit, quoniam assumptum hoc non bene probatur ex declar. ab eo facta in suo testamento, qua dixit se esse debitorem Panthe in scutis 800. ex causa ejusdem hereditatis, nam cum hereditas haec duo habuerit corpora, unum liberum fideicommissarium Juliae Costabilis testatrix, & alterum liberum Marchionis Aloyfii Zerbinati, quod absq; ullo nexu fideicommissi fuit relictum Panthae, aliusq; eius filibus, ut concludenter in facto demonstrat declaratio debiti à Marchione Giglioli emissa, vel magis propriè referri debet ad bona hereditaria Aloyfii, quam ad bona Juliae, quae ipse iure proprio, & ex persona Josephi filii iam possidebat, vel saltem dubia est, & equivoca, & uti talis Co. Athoni suffragari subinde non potest, ut dixit Rota in dec. 386. n. 11. p. 13. rec.

Muldoque minus praetensa repudiatio hereditatis, seu contraventione cum poena caducitatis deduci valet, ex quo Dom. Marchio Franciscus Giglioli non adimplevit onus assumptionis nominis, & insignium familiae de Zerbinatis, quod à testatrice sub poena caducitatis imposuit nuda descendentiis ex feminis, sed etiam ipsam hereditatem, ibi: *se siano si volesse far chiamare di detta famiglia, e portar d'or' Armi, siano tutti privi di d. eredità dell' ult.*

descendente del d. Signor Luigi col suddetto oblige, quinimò moriens in ejus testamento injunxit Riccardo Bevilacqua, ut dimisso proprio cognomine assumeret nomen, & insignia familiae Giglioli, nulla penitus facta mentione familiae de Zerbinatis: Quandoquidem cum ille post mortem Josephi haberet Pantam uxorem in aetate ad huc secunda, quae procreare poterat alios filios masculos, ad quos tali causa hereditas cum cognomine transivisset; cumque vocatio hereditatis gravati concepta fuerit in casu, quo nemo ex descendentiis vocatis vellet assumere nomen, & arma familiae de Zerbinatis, exinde omnino consequitur, quod vel in casu deficientiae omnium descendentiis, vel durante tali spe solobis, & donec ipse ipsum successio remaneret revocabilit, & in suspensio d. Marchio Franciscus non tenebatur cognomen assumere, juxta dec. 310. num. 4. & §. 9. p. 7. rec. & dec. 333. num. 1. coram Duran. cum aliis ibi allegatis. Vel in omnem casum probabilem habuit causam credendi se non teneri ad dictam assumptionem, quod sufficit, ut indubia exinde non dicatur hereditatis repudiatio ad quam requiruntur actus univoci, & clari, ex traditis per Rot. dec. 357. nu. 4. cum segg. & dec. 635. nu. 5. & 6. coram Pamphil. & dec. 318. nu. 1. & §. 9. cor. Coccin. Minuque incurfa caducitas ex poena privationis, pro qua evitanda omnis causa etiam levis suffragatur, juxta firmata per Rot. dec. 326. & dec. 622. nu. 1. & 3. coram bo. me. Cerro, & dec. 388. nu. 4. coram Gregor.

Et ita utraque parte acriter informante &c.
R. P. D. URSINO.
 Ferrarien. Bonorum.
 Veneris 16. Januarii 1683.

Hujus decisionis argumentum habetur supra in decis. 6.

S U M M A R I U M.

1. **A**ditio resultat ex actibus, qui fieri non possunt circa jus, & nomen hereditatis.
2. **Q**uoties tamen praescriptus testator nolle esse heredem, nisi cum beneficio legis, & inventarii, & non aliis, aliter, nec alio modo, actus praedicti non inducunt aditionem, si non decreverit de inventarii confessione.
3. **P**ro declaratione eorum, quae in animo consistunt, speciale exigitur mandatum.
4. **Q**ui declaravit nolle esse heredem, nisi cum beneficio legis, & inventarii, si agere praetendat, debet ut inventarium ostendat, vel simpliciter declarare se nolle esse heredem.
5. **I**n primogenituris etiam in Italia conditis suspensio successiois non admittitur, quoties primogenitura fuit qualificata, & ordinata pro conservatiōe bonorum in familia, & agnatione.
6. **L**imitatur, quoties constat de voluntate testatoris admittentis ad successione etiam natos post eventum conditionis.
7. **O**bservantia interpretatur, & declarat qualitatem fideicommissi.
8. **F**eminae succedunt post masculos ad extraneorum exclusionem in fideicommissis conditis pro conservatiōe bonorum in agnatione.
9. **H**ac conclusio admittitur, vel ubi femina de familia fuerunt in aliqua testamenti parte expressè, vel tacitè aliquando vocata, vel ubi testator non habita ratione agnationis fructus, & rigorosè, sed praedilectionis duntaxat masculorum in concursu eorum feminis, fideicommissum instituit simpliciter masculinum.
10. **S**ensu autem, si instituta fuerit primogenitura regularis, verè agnativa, & masculina, absque expressa, vel tacita femininarum comprehensione.
11. **I**n clavis cessat voluntatis qualitas.
12. **A**ctus agnitiuus, nec pro exclusione qualitatis hereditariae, neque pro hereditatis repudiatione potest inservere.

DECISIO VIII.

Dubus decisionibus coram me editis sub die 28. Junii 1684. & 12. Maii 1687. firmantibus Marchionis Ernesti Bevilacqua, utique heredi mediato quodam Josephi Giglioli ultimi masculi ex vocatorum linea, immissionem debent in possessionem omnium bonorum subiectorum perpetuo, & agnatio fideicommissi instituto à Julia Costabili de Zerbinatis, tertia hodie earundem confirmatoria accessit, ita suadentibus rationibus, & fundamentis ibidem deductis.

Quae sunt everti, aut conveli non videbantur ex defectu legitimatiōis personarum aliis opposito, & unico semper desumpto ex insufficienti justificatiōe qualitatis hereditariae Comitit Riccardi Bevilaque Auctoris Marchionis Ernesti respectu Marchionis Francisci Giglioli patris supradicti Josephi, qui licet ex additione ejusdem bonorum hereditario eodem titulo, & iure, nec non ex fieri non potuerunt, satis videatur probata, & nihilominus cum expressa praescripta dicitur declaratio seu protestatio facta ab eodem Riccardio de nolle esse heredem Marchionis Francisci Giglioli, nisi cum beneficio legis, & inventarii, & non aliis, aliter, nec alio modo; cumque usque adhuc non docetur de legitima, & valida inventarii confessione, non improbabile est inde inferri dictam hereditatem nullo modo dici posse aditam, non quidem cum beneficio sequente defectu impletæ conditionis confessionis scilicet legitimum consensu, & voluntate Riccardi, quæ materialiter aditionem, & omnia successivè inde gesta penitus inficit; nam cum aditio fit actus pendens ab animo, induci numquam potest diverfimodè à voluntate per ademptum declarationem, nec actus agnitiuus contra eorum intentionem operantur, ex traditis in specie per Bald. eorum intentionem operantur, aut sua lib. 3. Mascard. de probat. consil. 44. n. 4. cum duobus segg. Cyriac. contrav. 244. n. 36. & 42. Hodien. contrav. 50. num. 7. & Surd. dec. 154. n. 1. & 20.

Ex huiusmodi, inquam, defectu decisiones nil minus habent liquidum praedicta declaratio, seu protestatio praegambula, qualificata cum clausulis resolutivis, & per duas negativas concepta, super qua tota innititur vis obiectiōis, non iustificatiōis facta à Riccardio, sed à quodam aff. eius procuratore, de cuius speciali mandato quodam non constat, prout de iure constare debet, cum agatur de declarando ca, quae sunt in animo filii principalis. Rota dec. 7. n. 5. post 3. Zach. de faciat. offic. & quod magis urget, non reperitur in toto extracta causa, illi quae existitiam constanter negatur ex parte Marchionis Ernesti; adeoque ea non suffragante, vel prorsus deficiente, funditus corruit omne superinducti argumenti robur, quod ut magis, magisque desuper eliminetur, & omnis disputandi alia quoad hunc articulum amputetur, DD. in praedicti decisione huius causae, & iterum hodie proinde demandantur, ut Marchio Ernestus vel doceat de legitimo inventario, vel de simpliciter aditione declarationem faciat non conditionatam, & pluribus clausulis involutam, qualem nuper exhibuit in actis, quamque proinde insufficientem reputatur, sed absolutam, & liberam ab omni conditione, positive contententem, an scilicet sit vel esse haeres simplex d. Francisci, nec ne; ad quam omnino tenetur non minus ex æquitate, quam ex iuris censura, perpenis in proximè antecedenti decis. quae confirmatur §. Quia DD. coram Me.

Vindicata autem ab obiectiōis legitimatione personarum in praedictis causis defensionibus iam satis firmata, magis infeliciter visa est rursus Impugnari purificatio fideicommissi Juliae Testatrix in personam Josephi filii Panthae, & Auctoris Marchionis Ernesti, sub eo pretextu, quod dictus Josephus cum de tempore obitus Aloyfii Avi, & purificata simul conditionis, non esset natus, neque conceptus, neque alii adesse substitutus ex Testamento, admittibilis successio irrevocabiliter devoluta fuerit ad filias ejusdem vocatis, nec ab eis avocare potuerit per supervenientem matrem Josephi, obstante natura huiusmodi fideicommissi, seu primogeniturae qualificatae, & ordinatae pro conservatiōe bonorum in familia, & agnatione, in qua nedum in Hispaniis, sed etiam in Italia suspensio successiois admittitur, iuxta firmata per Menoch. conf. 493. n. 17. & conf. 566. n. 9. Gabriel. conf. 130. sub nu. 8. vers. Admitti igitur lib. 1. Theaur. Jur. quest. forens. lib. 3. q. 84. sub n. 12. vers. Ampliatur, & Rota dec. 493. num. 30. coram Bich. dec. 95. num. 30. p. 11. & dec. 232. n. 32. p. 19. rec.

Etenim cum testatrix post deficientiam lineae, & descendentiæ masculinae Aloyfii, conceptam in remotissimum scendentes feminas numquam vocatis substituerit illarum demum masculos etiam nascituros, nec istorum vocatiōnem coarctaverit ad tempus delatae successiois, nulloque desuper iis dederit substitutos, qui de tempore purificatae conditionis possent subingredi, uti extantes, & in gradu protestat dicitur de voluntate ejusdem fideicommissi admittendi ad successione etiam natos post eventum conditionis: quae stante, sine controversa subintrat receptissima regulæ limitatio, quod scilicet interim, & donec sperari potest de sub-

stituti possibilitate, & nativitate, successe vel stare debeat in suspensio, & in pendulo, vel potius transeat in foeminas intertestatas heredes revocabiliter, & ad tempus, quousque nempe filius masculus nascatur, qui bona ab eis avocet, ut pluribus allegatis auctoritatibus fuisse firmam immediate anterior decisio huius causae à §. pari autem cum §. §. sub sequentiis, & praeter ibi relatas facit Text. in L. cum ita legatur, ff. de legat. n. ubi, nisi ad ultiores testator voluntatem suam extenderit, comprobatur Peregrin. de fideicommissi, art. 32. n. 7. & conf. 55. nu. 28. lib. 1. admittit Rot. in d. dec. 232. in obiecti. allegata n. 32. vers. & quomodo, p. 19. rec. & articulo ad partes discussio firmaverat in Bononiens. primogeniturae de Luparis 17. Febr. 1615. Maii 1679. coram Rev. Domino Decano, & 19. Januarii 1680. coram Eminentiss. Dom. Cardinali Vicecomite.

Et optime insuper agnoverunt ipsamet filiae Aloyfii, quae aucte non fuit possessio bonorum fideicommissariorum proprio iure, seu titulo occupare, sed ea inter se dividerunt titulo ad ministratores, & cum expressa praeservativa iurium primi filii masculi ex eis nascituri, cum qua pariter imperatant à Summo Pontifice Apostolice confirmationem praefatae divisionis, & passae divisione sunt, ut statim natus ex Pantha Josephi ditorum bonorum possessionem ex eodem titulo fideicommissi avocaret, ex quibus resultat observantia uniformis iuridicè condecens ad declarandum, & interpretandam qualitem ejusdem fideicommissi, Mier. de maiorat. p. 4. quest. 20. num. 334. & Rota dec. 30. num. 11. post Censal. ad Peregr. de fideicommissi, dec. 341. n. 8. coram Cels. & in Auximana praedicti 5. Januarii 1680. §. Quomodo, coram R. P. D. meo Rondinino.

Nec exinde, quod dicit Josephus non longe post absque filiis cesserit, & in eo defecerint omnes masculi à testatrice vocati, successio dici potest delata ad Pantham illius matrem, & filiam respectu Aloyfii, iure fideicommissi subalterno, & subdistanti, quod in defectum masculorum ad extraneam exclusionem ordinatum hic de iure censetur, dum primogenitura à testatrice legitur instituta non solum pro conservatiōe bonorum in familia, & agnatione, sed cum onere etiam voto, quod quantum fieri possit, & usque ad consummationem saeculi, splendor, & domus Aloyfii conservetur, ibi — *Desidero, che si mantengano, finche durerà il Mondo*, iuxta notata per Gob. consil. 121. num. 7. & sequentibus, & nu. 18. cum sequentiis, Mans. consil. 186. num. 8. & §. 9. Palm. Nep. allegat. 101. num. 22. Carol. Anton. de Luca post tractat. de lin. legal. lib. 1. resp. pan. 35. n. 1. & §. 9. Card. de Luca de fideicommissi, dist. 48. num. 5. Adde ad dec. 632. num. 65. cum duobus segg. part. 4. tom. 3. dec. 133. n. 8. & 9. cum tribus segg. p. 9. & dec. 294. n. 7. p. 16. rec.

Quoniam Domini inherentes oppositæ distinctioni, de qua in binis decisionibus huius causae, rursus advertebant, concludenter obiectum procedere, vel ubi femina de familia fuerunt in aliqua parte Testamenti expressè, vel tacitè aliquando vocatae, sive comprehensae, vel ubi testator, non habita ratione agnationis strictae, & rigorosae, sed praedilectionis duntaxat masculorum in concursu cum feminis, fideicommissum instituit simpliciter masculinum, in quibus casibus generalis ratio conservatiōis, & perpetuationis familiae, & domus, à testatrice considerata, reddè potest absque repugnantia ceterarum partium dispositionum ampliari, & extendi in defectum masculorum ad feminas etiam agnatas, quae, earum vita durante, quodammodo splendorem, & decus familiae vocatae diutius conservant, & protrahunt; & in his terminis procedunt, & intelligi debent omnes auctoritates in obiecto relatae.

At non ita ubi prout hic instituta primogenitura regularis verè agnativa, & masculina, in qua, ut in praeritis latissime fuit ostensum, & Testatrix in omnibus partibus dispositionis vocavit primogenitos masculos ex masculis, donec linea masculina duraret, eaque deficiente masculos ex feminis cum onere assumendi nomen, & insignia familiae de Zerbinatis, nec amquam expressè, aut tacitè vocavit, sive comprehensit feminas. Hoc enim casu, stante repetitione qualitatis masculinitatis in omnibus vocatis, & voto conservandi masculinitatis per masculos, & generalis ratio motiva dispositiōis circa conservatiōes, & perpetuationes familiae, & domus, ne à ceteris illius partibus repugnet, & difformis sit, diem non potest à testatrice expressa, nisi pro solis masculis explicitè vocatis in eadem dispositione cui adhaeret, per quos familia conservatur, & perpetuatur; nullo autem modo pro feminis nullibi vocatis, sive comprehensis, quae propterea

nec

hereditarie Comitit Riccardi Bevilaque Auctoris Marchionis Ernesti respectu Marchionis Francisci Giglioli patris supradicti Josephi, qui licet ex additione ejusdem bonorum hereditario eodem titulo, & iure, nec non ex fieri non potuerunt, satis videatur probata, & nihilominus cum expressa praescripta dicitur declaratio seu protestatio facta ab eodem Riccardio de nolle esse heredem Marchionis Francisci Giglioli, nisi cum beneficio legis, & inventarii, & non aliis, aliter, nec alio modo; cumque usque adhuc non docetur de legitima, & valida inventarii confessione, non improbabile est inde inferri dictam hereditatem nullo modo dici posse aditam, non quidem cum beneficio sequente defectu impletæ conditionis confessionis scilicet legitimum consensu, & voluntate Riccardi, quæ materialiter aditionem, & omnia successivè inde gesta penitus inficit; nam cum aditio fit actus pendens ab animo, induci numquam potest diverfimodè à voluntate per ademptum declarationem, nec actus agnitiuus contra eorum intentionem operantur, ex traditis in specie per Bald. eorum intentionem operantur, aut sua lib. 3. Mascard. de probat. consil. 44. n. 4. cum duobus segg. Cyriac. contrav. 244. n. 36. & 42. Hodien. contrav. 50. num. 7. & Surd. dec. 154. n. 1. & 20.

Ex huiusmodi, inquam, defectu decisiones nil minus habent liquidum praedicta declaratio, seu protestatio praegambula, qualificata cum clausulis resolutivis, & per duas negativas concepta, super qua tota innititur vis obiectiōis, non iustificatiōis facta à Riccardio, sed à quodam aff. eius procuratore, de cuius speciali mandato quodam non constat, prout de iure constare debet, cum agatur de declarando ca, quae sunt in animo filii principalis. Rota dec. 7. n. 5. post 3. Zach. de faciat. offic. & quod magis urget, non reperitur in toto extracta causa, illi quae existitiam constanter negatur ex parte Marchionis Ernesti; adeoque ea non suffragante, vel prorsus deficiente, funditus corruit omne superinducti argumenti robur, quod ut magis, magisque desuper eliminetur, & omnis disputandi alia quoad hunc articulum amputetur, DD. in praedicti decisione huius causae, & iterum hodie proinde demandantur, ut Marchio Ernestus vel doceat de legitimo inventario, vel de simpliciter aditione declarationem faciat non conditionatam, & pluribus clausulis involutam, qualem nuper exhibuit in actis, quamque proinde insufficientem reputatur, sed absolutam, & liberam ab omni conditione, positive contententem, an scilicet sit vel esse haeres simplex d. Francisci, nec ne; ad quam omnino tenetur non minus ex æquitate, quam ex iuris censura, perpenis in proximè antecedenti decis. quae confirmatur §. Quia DD. coram Me.

Vindicata autem ab obiectiōis legitimatione personarum in praedictis causis defensionibus iam satis firmata, magis infeliciter visa est rursus Impugnari purificatio fideicommissi Juliae Testatrix in personam Josephi filii Panthae, & Auctoris Marchionis Ernesti, sub eo pretextu, quod dictus Josephus cum de tempore obitus Aloyfii Avi, & purificata simul conditionis, non esset natus, neque conceptus, neque alii adesse substitutus ex Testamento, admittibilis successio irrevocabiliter devoluta fuerit ad filias ejusdem vocatis, nec ab eis avocare potuerit per supervenientem matrem Josephi, obstante natura huiusmodi fideicommissi, seu primogeniturae qualificatae, & ordinatae pro conservatiōe bonorum in familia, & agnatione, in qua nedum in Hispaniis, sed etiam in Italia suspensio successiois admittitur, iuxta firmata per Menoch. conf. 493. n. 17. & conf. 566. n. 9. Gabriel. conf. 130. sub nu. 8. vers. Admitti igitur lib. 1. Theaur. Jur. quest. forens. lib. 3. q. 84. sub n. 12. vers. Ampliatur, & Rota dec. 493. num. 30. coram Bich. dec. 95. num. 30. p. 11. & dec. 232. n. 32. p. 19. rec.

Etenim cum testatrix post deficientiam lineae, & descendentiæ masculinae Aloyfii, conceptam in remotissimum scendentes feminas numquam vocatis substituerit illarum demum masculos etiam nascituros, nec istorum vocatiōnem coarctaverit ad tempus delatae successiois, nulloque desuper iis dederit substitutos, qui de tempore purificatae conditionis possent subingredi, uti extantes, & in gradu protestat dicitur de voluntate ejusdem fideicommissi admittendi ad successione etiam natos post eventum conditionis: quae stante, sine controversa subintrat receptissima regulæ limitatio, quod scilicet interim, & donec sperari potest de sub-

stituti possibilitate, & nativitate, successe vel stare debeat in suspensio, & in pendulo, vel potius transeat in foeminas intertestatas heredes revocabiliter, & ad tempus, quousque nempe filius masculus nascatur, qui bona ab eis avocet, ut pluribus allegatis auctoritatibus fuisse firmam immediate anterior decisio huius causae à §. pari autem cum §. §. sub sequentiis, & praeter ibi relatas facit Text. in L. cum ita legatur, ff. de legat. n. ubi, nisi ad ultiores testator voluntatem suam extenderit, comprobatur Peregrin. de fideicommissi, art. 32. n. 7. & conf. 55. nu. 28. lib. 1. admittit Rot. in d. dec. 232. in obiecti. allegata n. 32. vers. & quomodo, p. 19. rec. & articulo ad partes discussio firmaverat in Bononiens. primogeniturae de Luparis 17. Febr. 1615. Maii 1679. coram Rev. Domino Decano, & 19. Januarii 1680. coram Eminentiss. Dom. Cardinali Vicecomite.

nec

nee etiam subsidiarie post deficiant omnium masculo- rum sunt admittenda ad dictam successione[m] ex defectu voluntatis fideicommissi, ut bene distinguitur in hac materia Doctores relati per Menoch. præsumpti. 85. n. 9. Rota in dec. 203. n. 2. & 10. & dec. 317. n. 2. & seq. & dec. 432. n. 5. p. 2. recent. & novissimi in Romana Præmogenituræ de Aldobrandinis 20. Junii 1687. cor. me ubi quæ plures cumulat concordantes.

Quæ quidem interpretatio germana, & legalis, si urget in casu, quo mens testatoris ex coniecturis tacite elicitur multò fortius stringit, & adaptatur in casu proposito, in quo Julia fideicommissum expressè declaravit perpetuam conservationem familiæ se exoptare in masculis tantum, ibi: Volendo, che la primogenitura sia in eterno, e finche durerà il Mondo, ne descendenti masculi predestri; qua stante clara dispositione, sive declaratione, omnis cessat voluntatis quaestio, ad Text. in ille, aut ille, ff. de legat. 2.

Denique non obstat observantia contraria deducta ex confessione Marchionis Francisci Gilioli Authoris Marchionis Ernesti emissa in eius ultimo Testamento, in quo cum se declaraverit debitorem Panthæ uxoris di scudi 800. riscollo delle ragioni dell' heredità Zerbinatea dalli Signori Martinozzi, factus est, se vel nunquam fuisse heredem Iosephi de Zerbinatea, vel illius hereditatem ex post repudiasset, dum eius personam à persona hæredis distinguit. Etenim animadversum iterum fuit in facto, hæreditatem Zerbinateam ex duobus contradistinctis patrimoniis constare, altero scilicet fideicommissario Julæ, altero autem proveniente à Marchione Aloyfio de Zerbinatea, cui cum liberè successerint Panthæ, & due alie foretes de Zerbinatea, filia, & interfecta hæredes d. Aloyfii, & Hieronymus Martinozzi fuerit maritus Victorie unius ex dd. fororibus de Zerbinatea, quæ præobit Panthæ, rectè exinde consequitur solutionem dd. scutorum 800. à d. Martinozzi factam Francisco Giliolo Viro, & legitimo Administratori bonorum Panthæ, & successivam eorundem restitutionem ab illo demandatam favore ipsius Panthæ, provenire ex causa bonorum hæreditarium Aloyfii, de quibus vel pro dote, vel pro legata, vel pro fructibus debitor erat Martinozzius, & creditrix Panthæ prædefunctæ fororis hæres, non autem ex Alie fideicommissario Julæ, quod Franciscus iure proprio, & ex persona Iosephi illi iam possidebat, quodque etiam dicitur nullo iure ad Pantham aliaque foretes de Zerbinatea spectabat, vel in omnem casum adus reddidit, & valde æquivocus, qui proinde nec pro exclusione qualitatæ hereditaria, nec pro hæreditatis repudiatione deservire valet, quemadmodum advertit posterior decisio huius causæ. Denique coram me.

Ceteris autem obiectis preventivè occurrunt binæ decisiones antecedentes, cum quibus DD. in omnibus, & per omnia pertransierunt.

Utraque &c.

R. P. D. M A N U E L.

Ferrariensis, Bonorum.

Luna 14. Martii 1699.

A R G U M E N T U M.

Quæ in superius notatis decisionibus enucleata fuerit, approbandur.

S U M M A R I U M.

- 1. Ideo testator expressam non fecerit mentionem de masculis immediatis ex feminis, sed de mediatis tantum, nihilominus eorum vocatio apprehendi potest ex coniecturis.
2. Magis presumuntur prædilecti masculi immediati ex feminis, quam mediati.
3. Distincta relativa repetunt in oratione ea omnia quæ repetuntur in relato.
4. Extensio fideicommissi de persona ad personam fit, si aliis dispositio testatoris reddatur elusoria.
5. Et eo magis si pro extensione favorere observantia.
6. Extensio fideicommissi de persona ad personam, nec de casu ad casum admittitur, ubi dispositio legitur restricta certo casui, & certis personis.
7. Hæc tamen regula procedit, quando dispositio per se clara apta non esset comprehendere alias personas non nominatas.
8. Secus vero quando expressio, licet in una parte testamenti facta fuerit restrictiva ad certum casum, & ad certas personas, ex adiectis tamen, vel ex ratione motiva & finali fideicommissi, vel ex aliis circumstantiis tollatur interpretando pro ampliatione dispositionis.

- 9. In fideicommissio condite, ut bene perpotu conferuntur in agnatis, succedunt etiam femina in masculorum defectum, si tamen ultra rationem conservationis agnationis, concurrat etiam si aliqua parte dispositionis aptuud verborum, saltem ex illorum generalitate referribilium in casu substitutionis ad successionem feminarum.
10. Secus e contra.
11. In fideicommissio masculino, & merè agnatio, in quo voluta fuit qualitas masculinitatis, femina non possunt succedere, nec etiam deficiunt masculi.
12. Una pars testamenti aliam declarat.
13. Ob præsumptam affectionem, femina agnata post masculos in fideicommissio pro masculis conditi succedunt, vide n. 14.
14. Dispositio test. in leg. cum Avus, & de fideicommissi, & in leg. generaliter, ff. fin. de institut. & substitut. locum non habet, quoties ad veritatem voluntatis disponitur.

D E C I S I O I X.

ERE iudicata, non autem de causis defensionibus in integrum, constare in hac causa didum fuit, quia ex duabus sententiis in ea prolatis, ultima quam pronunaviat R. P. D. meus Ursinus, ob non interpositam infra decendum appellationem, transivit in iudicatum, ad text. in cap. eundem dilecti, ff. de verb. sig. & in Auth. hodie, Cod. de appellat. & non probatur dd. sententiarum invaliditas, sive iniustitia, ex quibus resultare valeat lesio, sine qua non datur restitutio in integrum, & c. de restitut. in integr. l. quod si minor, l. non semper, ff. de minor.

Quintimo de validitate constat ex actis, & contra illam nil hodie obiectum, ut scribitur in informante pro Co. Astorre, quamvis non deficerent informantes pro Marchione Ernesto in eius informatione persone eiusdem Marchionis fuerunt in ultimis decisionibus R. P. D. mei Ursini comprobata, & quæ modò amplius impugnant non valent attrita iudiciali declaratione Marchionis Ernesti, qui in actis protestatus fuit, se vellet esse simplicem & absolutum heredem Marchionis Francisci Gilioli, prout Rota in dd. decisionibus, necessarium existimavit ad effectum, de quo agitur.

Et iustitia similiter probata remanet ex iisdem decisionibus, quæ ultimam sententiam præcesserunt, quarum prima est sub die 28. Junii 1686. secunda die 12. Martii 1687. & tertia demum, 16. Januarii 1688. iuxta quæ brevem prius facti notitiam reasumendum, constat quod Juliam Costabilem Zerbinateam instituisse cum heredem universalem Aloyfium filium, ordinando successivam primogenituram in omnibus deficiendis, ita ad aliam substitutionem progredia est emanando, che Dio non lo permetta, tutta la descendenza masculina di d. Sig. Luigi, all' ultima che morirà sostituisca li figliuoli, & descendenti masculi della descendenza di detto femine d. d. Sig. Luigi in infinitum, & in tutto, & per tutto appunto, como s'è detto & ordinato di sopra, ne descendenti masculi, con condizione che siano obligati etiam mariti della famiglia de Signori Zerbinatea, & partor l' Arme. hanc Julæ dispositionem plures substitutionum series in se continentem, & factam sub expresso voto, perche si mantenghi suo che durerà il Mondo più che sia possibile lo splendore, & la dignità della casa d' d. Signor Luigi. Cito nimis sumptus elusit, quia obiit Aloyfius sine masculis, relicti tantum tribus feminis, inter quas Panthæ dumtaxat unicam ex Marchione Francisco Giliolo suscepit filium nomine Iosephum, qui vix natus paucis post diebus decessit: hinc super bonis, ac successione hereditaria d. Julæ orta controversia inter Pantham, & Co. Riccardum Bevilacqua, quem d. Marchio Franciscus Giliolus heredem instituerat, postquam Comes Riccardus in iudicio mantentione Ferrarie succubuerat, obtenta tamen reservatione factum iurium in plenario possessorio Marchio Ernestus frater, & heres d. Co. Riccardi, in iudicio recuperanda postmodum introducta adversus Com. Astorem, & per Julium de Monte vecchis heredes testamentarios d. Panthæ, præarratas sententias favorabiles obtinuit.

Harum itaque sententiarum iustitiam defumebat DD. ex relato tenore testamenti Julæ, ex quo scitur clara resultare visa fuit vocatio Iosephi filii Panthæ, & proinde patri factio fideicommissi ad eius favorem post obitum Aloyfii sine filiis, ac deficiendis masculis, sic etiam bene probata existimatur expiationem eiusdem fideicommissi in persona ipsiusmet Iosephi, ut firmat præteritæ decisiones. Et quidem quantum attinet ad vocationem Iosephi, de ea non fuit dubitatum, dum in defectum masculorum, agna-

agnatorum, deficiendum ab Aloyfio, sunt masculi ex feminis, qualis est Ioseph non obstante, quod substitutio loquatur de filiis, & deficiendis masculis, natis ex deficiendis feminarum, non vero de immediatè deficiendis ex feminis, & filiabus Aloyfii, quoniam licet verba superius notata ita materialiter sonent, nihilominus inspecta ratio dispositione, & ipsa ratione animativa illius patet, restitucem ita loquam fuisse, ex quo uti remotissimum, & non tam cito contingibilem consideraverit casum deficiencie Agnatorum deficiendum à deficiendis ex feminis ipsius Aloyfii, non autem existentiam eorundem feminarum, seu filiorum ipsarum. Sed non exinde, quod de præfatis tantum deficiendis mentio expressa facta fuit, non licet arguere ex coniecturata mente Testatrix, quod si casus d. deficiencie masculorum prius evenisset, prout evenit, admittendè sunt deficiendes immedia- tæ ex ipsiis feminis natis ab Aloyfio, per Text. in l. mulier 22. ff. ad Trebell. Paris. conf. 50. n. 54. & pluribus seqq. Purpurat. conf. 515. n. 5. Mantie. de condit. uli. volum. lib. 3. c. 19. n. 4. Fufar. de substit. n. 448. n. 22. Rota dec. 39. n. 19. p. 13. rec.

Ultima quod enim pro filio, & deficiendis immediatis deficiendum militat ratio maioris dilectionis ob maiorem proximitatem, ex deductis per Fufar. quæst. 458. n. 24. & 27. cum seq. Id ipsum non obscure videtur declarasse ipsamet Julia testatrix, dum voluit, quod in hac substitutione deficiencia ex feminis, regula succedendi tota desumeretur ex alia præcedenti substitutione masculorum: ibi, in tutto, & per tutto appunto como s'è detto, & ordinato di sopra, ne descendenti masculi unde sicut in masculis Agnati proximiores præferuntur potius, quam excludantur, sic etiam dicendum videtur de admissione masculorum, deficiendum ex feminis, virtute relativorum repetentium in hac oratione ea omnia, quæ insunt in precedenti, ad quam fuit habita relatio, ff. prior maritus, ff. solut. matr. Noguerol. allegat. 27. n. 49. Peregr. de fideic. arr. 16. sub n. 23. Rota dec. 118. n. 2. p. 19. rec.

Rursum id pariter concludit ratio conservandi in perpetuum agnationem veram prius, & deinde fidem in omnibus deficiendis Aloyfii, qui ratio, procedendo cum sensu contrario, statim inutilis, & elusoria reddi potuisset, & de facto reddita esset ob non existentiam masculorum, & deficiendum deficiendum ex deficiendis à feminis, ad quod vitandum absurdum, ut non consonum verisimili menti testatrix, pro admisione immediatè deficiendum ex feminis, quamvis non sint nominati, facit Text. in leg. cum in legatur 33. ff. in fideicommissis ff. de legat. 2. Molin. de primogen. lib. 1. c. 4. n. 27. Micr. de maritat. p. 3. g. 6. n. 473. 480. Castill. controu. lib. 5. c. 166. n. 25. & seq. & tradit Fufar. de substitut. d. g. 458. n. 29.

Et demum hunc ipsam intellectum efficaciter suadet subsæcuta observantia, dum Panthæ, & foretes post obitum Aloyfii Patris non apprehenderunt possessionem bonorum controversorum, sed de communi consensu, intercedente iurisperitorem consilio, prius deputato Oeconomio, & postea dum decreto Iudicis, nec non interventibus aliis necessariis folementibus, diviserunt inter se fructus cum reservatione iurium favore primi filii masculi ex eis nati, quæ sane præservativa inserta pariter reperitur in confirmatione Apostolica ab ipsis obtenta super huiusmodi concordia, & divisione: statim verò, ac natus est Ioseph ex Panthæ, tam ipsa, quam d. eius foretes, dimissa supradicta possessione, eam capè permissuram à Marchione Giliolo Patri Iosephi, qui donec vixit semper in ea continuavit.

Ex tot igitur, & tam mature deliberatis actibus, gestis etiam ab Auctrice Comitum de Montevecchis, à Pontifice solemniter approbatis, ac propter eò minus impugnabilibus, plene tolli visa fuit quæcumque dubietas, si quæ superesset, pro admittenda successione Iosephi, ut in debilibus terminis ponderando præcisè vim observantia, est Text. in l. si de interpret. 37. iuncta leg. ff. de legib. Mantie. de comit. lib. 3. tit. 1. n. 28. Fufar. de substitut. g. 6. n. 34. & sequissimè Rota in dec. 341. n. 8. coram Celc. dec. 67. n. 23. p. 18. rec. & alibi passim.

Atque hinc cessat vis obiecti, in quo præcipue hodie insistebatur, quod nimium fieri non debeat extensio de casu ad casum, & de persona ad personam, ubi dispositio legitur restricta certo casui, & certis personis, quamvis enim hæc regula fit in se verissima, at tamen procedit quando dispositio per se clara apta non esset comprehendere alias personas non nominatas, quibus propterea tali casu non suffragatur observantia, sive maioris rationis, & præsumptæ affectionis, ut advertit Mantie. de comit. lib. 3. tit. 1. n. 5. & alii cum ea allegati: secus vero quando, prout hic, licet

expressio in una parte Testamenti facta fuerit restrictivè ad certum casum, & ad certas personas, ex adiectis tamen in eodem Testamento, & ex ratione motiva, ac finali ipsius, iuncta cum aliis circumstantiis supra ponderatis, nedum tollitur ineptitudo pro ampliatione dispositionis ad alios casus, & personas non expressas, sed ad illas potius rationabiliter trahitur, & videtur attendenda, iuxta text. in d. leg. Mulier, 22. ff. ad Trebell. Mantie. de comit. lib. 3. tit. 9. num. 3. v. 3. ff. ad veritatem, Peregr. de fideic. arr. 11. n. 4. cum aliis supra allegatis.

Probata verò ex his purificatione fideicommissi favore Iosephi, expiratio illius in eadem persona Iosephi resultat ex deductis in supraddict. decisi. R. P. D. mei Ursini, absque eo quod propter defectum masculorum in illo, ut præfertur, vocatorum, pretendi possit vocata in subsidium Panthæ, uti agnata, attentò supra expresso voto conservandi splendorem, & dignitatem familie Aloyfii, tam exigè contemplato à Julia testatrice pro ratione finali primogenituræ ab ea ordinata.

In hoc enim recurrit, & retorquetur ratio cum distinctione mox ponderata circa obiectam exclusionem d. Iosephi; quoties enim ultra expressionem supraddictæ rationis fundata in perpetua conservatione agnationis, concurrat etiam in aliqua parte dispositionis aptuud verborum, saltem ex illorum generalitate referribilium in casu subsidario ad successionem feminarum, puta, ex quo mentio facta fuerit in genere de filiis, seu deficiendis, vel progenie, ac aliis similibus, tunc in vim præfate rationis motiva afficiet, totam dispositionem, ne frustretur mens disponentis, eiusque votum perpetuandi successionem in omnibus Agnatis, non denegatur admisso prædicta etiam feminis, quæ sunt de agnatione, quia illis afficit voluntas præsumpta disponentis, & non restricta littera dispositionis.

Verum quando, prout hic, habemus claram resistentiam verborum testamenti, retorquetur non minus, quam applicentur omnes doctrina, quæ pro Com. Aloyfio afferbantur super d. puncto exclusionis Iosephi pro sumenda regula, quod extensio fideicommissi hæri non debeat de casu ad casum, nec de persona ad personam, ut tradunt Dec. conf. 218. num. 9. Socc. Jan. conf. 177. n. 12. & 13. Cephal. conf. 269. n. 11. 12. & 13. Decian. conf. 2. n. 31. lib. 2. cum requeis in proposito consensibus, & optimè Peregr. de fideic. arr. 11. n. 46. v. 3. in hac re.

Quod autem verba, & contextus nostri Testamenti resistentiam cuiusque vocationi feminarum, patet ex illius lectione, per quam constat non versari in primogenitura, & fideicommissio masculino, & merè agnatio, nunquam purificabilis in favore masculorum, quamvis agnatorum, ob se ipsius, imò semper repetiuntur qualitates masculinitatis, quam totum in parte dispositiva, tum in conditionali testatrix requisivit in suis successoribus, & cuius vigore semper obstat feminis, quod substitutio de his non loquatur, Barr. in l. cum Avus sub n. d. ff. de condit. & demonstr. Abb. conf. 36. n. 1. lib. 3. Alrograd. conf. 80. n. 99. lib. 2. Capon. discept. 164. n. 10. Andreol. controu. 344. n. 17. Rota dec. 432. n. 5. p. 1. dec. 422. n. 3. p. 13. & dec. 228. n. 4. cum seqq. p. 15. rec. Buratt. dec. 272. n. 15. & firmatum fuit in Romana fideicommissio de Albertinis 24. Martii 1681. ff. Unde. cor. bon. mem. Guaxardo, in alia Romana ex Florent. fideicommissi prima Junii 1682. & 4. Aprilis 1683. cor. R. P. D. meo Hervault, & in Bononien. successione 14. Ianuarii 1686. coram R. P. D. Benincafa.

Hinc clare verborum sensui non adversatur, sed consonat præsumpta mens testatrix, dum ista etiam in casu quo masculi ex feminis nolent adimplere onera illius iniuncta quoad delationem nominis, & armorum familie dilectæ, non vocavit feminas, sed heredem ultimi deficiendis Aloyfii, & sic extraneum, abque ullo novo onere restitutionis erga feminas, quæ proinde in nullo casu habita sunt in consideratione, & consequenter pro eis non intrat argumentum præsumptæ dilectionis, ut per se patet, ex trita regula, quod una pars testamenti aliam declarat, l. si servus plurium, §. final. ff. de legat. 1. & l. qui filius, ff. de legat. 3.

Unde etiam inanis redditur nova prætentio, quod in omnem casum favore Panthæ locum habeat substitutio suppletiva desumpta ex coniectura pietatis, & affectionis, in qua fundatur dispositio, l. cum Avus, ff. de condit. & demonstr. & l. cum acrisitimi, C. de fideicommissi & generaliter, ff. fin. de instit. & substitut. itaque deficiendis masculis, succedat vocatio feminarum ad exclusionem extraneorum, ut dixit Rota dec. 132. n. 1. & seqq. p. 16. rec.

Siquidem verumam in terminis nimirum distantiis, imò etiam oppositis dispositioni dicitur legum, quia istæ supplet quidem, quod minus scriptum est à testatore, ut favent eius

eius præfumptæ voluntati favorabili filii hæredis vel substituti, quæ propter ea dicunt non cæferi gravatum favore extranei, nisi in casu, quo sine filiis decesserit; eas verò applicatas casui nostro, destruerent potius, quam supplerent voluntatem fideicommittentis, inducendo novum gravamen ultimo substituto decedenti sine filiis favore extranei, cui magis obstant, quam favent, text. allegati; cum enim non agatur de succedendo Aloyfio primo gravato, cuius erat alia Pantha, sed de succedendo Iosepho mortuo sine filiis, hic debet dici gravatum erga matrem, licet ex hucufque dicitur ipsa fuerit patenter excluda.

Constat ergo, neque esse applicabiles huic casui terminos dd. legum, nec quidquam suffragari potuisse Panthæ præfumptionem ex iis deductam, quæ nunquam habet locum, quous adversatur voluntas disponentis, Rustic. in d. leg. cum Avus, lib. 3. cap. 11. n. 4. Parif. consil. 19. n. 95. lib. 2. Rota dec. 159. n. 3. cor. Celfo, & dec. 270. n. 5. coram Eminentiſſimo Ottobrono, & fuit reſolutum in Bononi. ſucceſſionis 14. Januarii 1686. coram R. P. D. meo Benincasa, & coram D. meo Dec. 20. Februarii 1688. ſ. ſirma.

Cæterum non minus pro excluditione Panthæ, quam pro admiffa vocatione Iosephi, urgere viſa ſunt ſuperius ponderata circa obſervantiam, quam latius etiam examinat decif. R. P. D. mei Urſini, reſpondentes ulterius aliis obiectis, ſuper quibus cum hodie nullatenus inſiſterent ſcribentes pro Comite A. flore, ſuperfluum viſum fuit immorari.

Et ita reſolutum fuit, informantibus Marchione Emefio, & Comite Aſtore, non tamen comparente Comite Camillo Pompejo, quamvis pluribus intimacionibus provocato, ut iura ſua vel filiorum deduceret, ſi que præcedebat ex teſtamento Panthæ.

R. P. D. HERVAULT.

Romana, seu Florentina Fideicommissi.

Luna 2. Junii 1682.

ARGUMENTUM.

Appellatione proximiorum veniunt feminae, nisi tamen testator vel agnationem rigoram contemplaverit, vel feminas expresse in aliquo casu vocaverit, & in substitutione proximiorum favore facta distincte non nominaverit, aut demum si considerari valeret absurdum quod filia testatoris essent excluda, remotiores vero admiffa quoties in proximiorum substitutione comprehenderentur.

SUMMARIUM.

- 1 **F**eminae veniunt appellatione proximiorum.
- 2 **L**imita, quoties testator rigoram perpetuamque contemplatus fuerit agnationem, & prohibuerit bonorum alienationem, & n. 3.
- 3 **L**imita quoque, si testator in testamento feminas expresse in aliquo casu vocaverit, & in substitutione facta favore proximiorum distincte non nominaverit.
- 4 **L**imita, ut non deſerit utrumque absurdum, quid femina ex linea testatoris prædictæ petitis esse conditionis quam alia, quando sub proximiorum nomine feminæ venire debent, & in illorum substitutione dicuntur comprehendere.
- 5 **F**eminae proximiorum nomine non veniunt, si plures vox masculinorum fuerit repetita.
- 6 **C**onſidera ſimiliter utriusque.
- 7 **V**oxum testatoris conservandi boni in agnatione, afficit omnes dispositiones.
- 8 **S**ub nomine familia secundum multos Doctores non veniunt feminæ.

DECISIO X.

Petrus de Crescis Florentinus agnationem suam maxime habens præ oculis, Joannem de Crescis suum nepotem, cuique filios masculinos in perpetuum hæredes instituit; qui quidem si masculi deessent, filias de Crescis usufructuarias fecit, & deinceps vocavit familias de Crescis proximiores. Ex hoc autem proximiorum nomine lis presens originem habuit inter Monasterium Sancti Joannis Pifarum in persona Franciscæ de Crescis Monialis iura fideicommissi sibi vindicantis, & Nicolaum Maggeſtum donatarium Joannis Baptistæ de Crescis, qui pro masculinorum deficiencia, ab omni fideicommissio solum se eredit, & immunit.

Dicitur verò Nicolaus Palatii Apostolici Notarius cum obtinisset à S. Clemente X. ut res Præfecto Sacri Palatii Apostolici mandaretur, cum facultatibus A. C. Mort-

torium executum est ad limites status Ecclesiastici: de quo cum conquereretur Monasterium, & tam iuri iudicacionis defectu, quam citationis, nullam esse sententiam dicitur, exproſulavit, ut sententia simul cum fideicommissio coram hoc supremo Tribunali disputaretur. Verum alii super d. validitate sententiæ divisi, alii hanc dispositionem quasi noceri reputantes.

Domini mei dixerunt, non constare de fideicommissio, utpote cum una cum uno masculo deſecit. Licet enim tam ex mera verborum intelligentia grammaticali, quam ex l. 1. §. proximius, ff. unde cognati, quam sequuntur plerique omnes, sub nomine proximiorum etiam & feminæ vocari possint; attamen in præferti casu videtur excluda ex vario d. fideicommissi capite.

Selicet insinuari nemo potest, quin testator rigoram perpetuæ agnationis contemplatione fideicommissum in linea masculina constituerit sub expressa alienationis prohibitione, ut Summ. manasterii na. 1. Volentia, & mente ſua, & che tutti li suoi beni immobili sulla linea masculina di detto Iua Nepote, & famiglia de Crescis ff. confusio; quod certe excludionem filiarum, ut putat Alrograd. conf. 80. n. 90. & 91. lib. 2. & sapienter Rota coram Buratt. dec. 272. n. 15. & dec. 454. n. 2. coram Cerro decif. 949. num. 2. & segg. & in recent. decif. 283. num. 5. dec. 217. n. 5. & dec. 432. n. 5. p. 2. Præterquamquod enim vox proximiorum, alioquin communis, ad genus masculinum sic determinata videtur, in super notandum est, feminas, aut matrimonio iungantur, aut ingrediuntur monasterium, natas esse ad dimissionem domus paternæ, atque hæreditas alienationem.

Sed non minoris momenti est, quod d. testator de feminis loquutus fuerit modo, quom discretivum vocat; ex hoc enim quod testator expresse vocaverit feminas, cum voluit eas hæredes insinuatæ, satis excludit non esse vocatas tum, cum non fuerint distincte nominatæ, Rot. in rec. d. decif. 203. n. 2. & dec. 217. n. 2. p. 2. dec. 128. n. 5. & segg. p. 7. dec. 385. n. 41. p. 9. & coram Merlin. dec. 864. n. 32. & dec. 890. n. 5. & 6. & coram Cerr. dec. 80. n. 20. & seg.

Hocque urget maxime, quod si filia conferentur appellata, admittendum fore feminas descendentes ex linea testatoris prædictæ petitis esse conditionis, quam alia; illæ quidem hæredes institutæ sunt ad tempus dumtaxat, & per curriculum vitæ, hæ vero sub nomine collectivæ proximiorum cum masculis partes effectæ, non usufructuariae solum, sed hæredes simpliciter dicentur; ad quod certe vitandum incommodum, hæc unica via restat, mentem non fuisse testatoris feminas admittere. Fufar. consil. 109. n. 13. Carrea. res. sol. 237. n. 4. eoque validius, quod plures videtur repetita vox masculinorum, Fufar. de substit. §. 403. num. 22. Rot. dec. 274. n. 8. p. 12. rec.

Quæ omnia si iungantur simul fundamentis pro parte feminarum adductis, veram exceptionem faciunt Rot. in rec. d. dec. 203. n. 7. & 8. p. 1. dec. 126. n. 2. & segg. p. 7. dec. 385. n. 39. & segg. p. 9. & coram Buratt. dec. 272. n. 15. cum segg. & dec. 454. num. 1. & 2.

Inutilis verò foret longior huius verbi proximiorum expofitio, ubi testator ipse determinavit casum, & modum, in quibus feminas intellexerat cum excludione cuiusvis alterius intelligentiæ, Summ. n. 1. Volse in tal caso solamente, che durante la vita naturale di detto femina succedino i detti maschi, quot verba tot declarationes, in tal caso solamente: ergo excipitur alter casus, durante la vita naturale, ergo de usufructu dumtaxat intelligendum, a detti maschi, ergo fenerat prius de solis masculis.

Subtiliter quidem in contrarium observari posset, hunc loquendi modum discretivum de feminis usufructum esse in prima dispositione, quæ ideo secundam dispositionem non afficit, in qua vox proximiorum nulla limitationis nota restringitur ad genus masculinum; verum sine diversæ dispositiones omnia, quæ videntur ad primam dispositionem referenda, falem ut finis, & primaria operis intentio, agnosceret votum testatoris pluribus hic modis expressum, aut reperitum, bona scilicet in sua agnatione conservandi. Quod idcirco afficit omnes dispositiones, ac regit, ut sapè agnovit Rota coram Cerro dec. 61. num. 1. in rec. decif. 252. §. num. 17. p. 19.

Eoque magis, quod si veluti secunda dispositio consideretur substitutio, quæ reperitur facta feminarum defunctis masculis: tertia tandem dispositio vocabitur, & filibus totaliter aliena, successio proximiorum post filiarum mortem, qui cum relationem habeant ad primam substitutionem come supra, pariter necesse est intelligi de masculis. Necvanum prorsus erit adnotare ipsamet testamenti verba,

Li più

Lipia proximi della famiglia de Crescis, cum non desint auctores multi, qui sub nomine familie nullam factam esse mentionem filiarum putent, ita Alrograd. conf. 80. n. 92. lib. 2. Cyriac. controv. 368. n. 47. Rot. quoque dec. 284. n. 1. p. 6. rec.

Verum qui tandem Franciscæ moniali forori d. Mariz Theræſie Victoriz fructus esse posset, cum vel omnibus, quæ supponit, admiffis, ipsius persone nihil competere, quæ in septimo graduposita, & in diversa linea, filia non est alicuius, qui Ioanni in fideicommissio successerit? quod tamè votum erat testatoris. He gliele femine de suoi successori, &c. Et ita partibus hodie responsum est.

R. P. D. MOLINES.

Arminen. Fideicommissi.

Luna 19. Junii 1690.

ARGUMENTUM.

Fœminarum inclusionem in substitutione proximiorum de domo, hæc decifio excludit ob appositam qualitatem masculinitatis in præcedentibus substitutionibus, ob vocationem proximiorum de domo testatoris, ac propter contemplatam agnationem.

SUMMARIUM.

- 1 **T**estator quando ad fideicommissum non solum vocavit familiam effectivam, seu etiam contentivam, tunc ad probandam qualitatem, successibilem iuris est probare, se esse de familia.
- 2 **I**mmiffio fideicommissario non denegatur, quoties constat de fideicommissio, illius purificatione, & bonorum identitate.
- 3 **P**roximiorum appellationes veniunt tam masculini, quam feminæ.
- 4 **I**llius vocati sunt proximiores de domo, seu familia.
- 5 **L**imitatur, quoties testator præcedens institutionem, & substitutionem ad solos masculos restrictur.
- 6 **D**ictio, tantum, appofita in substitutione, excludit personas alienas.
- 7 **P**roximiorum appellatione non veniunt feminae, si testator proſpexit ad conservacionem agnationis.
- 8 **A**mplius procedunt etiam ad exclusionem feminæ agnatæ.
- 9 **P**otum conſiderari agnationis defunctur, si testator semper masculos vocaverit, feminas vero excludit.
- 10 **A**d etiam si testator declaraverit velle, ut bona semper permanent in familia, seu domo, & n. 11.
- 12 **P**rohibetur alienationis, & ratio, ut bona conserventur in familia, si ad ea sit una substitutionis, non extenditur ad alia.
- 13 **F**œminarum exclusio facta per modum regulæ respicit omnes gradus substitutionum.
- 14 **E**t ex ea elicitur animus testatoris perpetuo conservandi agnationem in quocumque casu.
- 15 **T**estator, si tempore condici testamenti filios non habuerit, vocando proximiores de familia, non potuit intelligere de familia effectiva.
- 16 **M**inufque de familia contentiva proxima, si ista fuerit substituta in altero casu.

DECISIO XI.

Postquam Antonellus de Provasis in ultimo, cum quo decessit, testamento condito de anno 1576, constituerat universalem fideicommissum perpetuum, & descensivum de omnibus suis bonis, & ad illud quæ portionibus vocaverat Sebastianum, & Bonginum ex fratre nepotes, eorumque filios, & descendentes masculos legitimos, & naturales, exclusis femper feminis, cum reciproca substitutione lineæ masculinæ superfluitis alteri lineæ masculinæ defictæ, extendita utraque linea masculina didorum suorum nepotum, voluit (sunt verba testatoris) esse bona pervenire ad proximiores domus illorum de Provasis ipsius testatoris, quod magis, & melius, ac validius devenire potest, & poterit. Et postea successivè prohibuit suis hæredibus insinuatæ, & substitutis quancumque alienationem, cum expressa ratione, quod volebat dicta eius bona (sunt pariter verba testamenti) semper subsistere debere fideicommissio iurisdictioni, & permanere in familia illorum de Provasis, Summaria Francicæ, n. 1.

Per obitum Lucæ ultimi masculi superfluitis ex prædictis duabus lineis, orta est contentio inter Franciscam nepem Bongini, & Franciscum, ac fratres de Provasis cuiam esset ad iudicandum fideicommissum; & prolatis duabus sententiis extrâ Rotam denegantibus immiffionem dd. Francico & fratribus, causaque ad nostrum Tribunal ad eorum instantiam devoluta, mihi que commissa, dedi dubiam: An illis sit concedenda immiffio super bonis fideicommissariis Antonelli, & DD. dandam esse censuerunt.

Moti, quia concurrunt omnia requisita necessaria pro

immiffione; Non enim controvertitur existentia fideicommissi, nec identitas bonorum, nec quod actores sint de domo, & familia contentiva testatoris; cumque sit proximiores ex personis capacibus ad succedendum, inde resultat eorum vocatio ad controverſam fideicommissum, in quo in fine omnium substitutionum, illique extinctis vocantur proximiores de domo illorum de Provasis ipsius testatoris, ut in similibus respondit Rot. coram Peuting. dec. 309. n. 6. & 7. coram Buratt. dec. 147. n. 9. & in rec. dec. 134. n. 23. p. 17. quibus probatis, competit fideicommissario immiffio, sive ex remedi. l. §. C. de edict. Div. Adr. tollen. sive nullis. Salvamini interdicti, Rot. dec. 666. n. 3. coram Bichio, & alibi passim.

Nec super existentia Francicæ feminae descendentes à linea masculina Bongini impedire valet purificationem fideicommissi favore actorum, quia licet vera sit figura in suis casibus, quod appellacione proximiorum veniant tam masculi, quam feminae, de qua text. in l. 1. §. proxima, ff. und. cognati, Rota dec. 43. n. 1. coram Peuting. dec. 648. n. 13. coram Duno. Jun. & dec. 336. n. 7. coram Celfo, & si vocati sint proximiores de domo, seu familia, ad text. in l. voluntas 4. C. de fideic. Ad ad Greg. dec. 293. n. 23. Rota in rec. dec. 282. n. 1. & 2. p. 2. dec. 518. sub n. 1. p. 4. & dec. 152. n. 1. 2. & 3. p. 5.

Tamen in præferti non applicatur, quia contraria concurrunt testatoris voluntas, eaque deſinitur, tum quia in toto contextu testamenti semper vocavit masculos in omnibus substitutionibus, & in reciproca lineali, & tam in dispositiva, quam in parte conditionali, excludendo expresse feminas, etiam proprias nepes, & pariter in defectu masculorum utriusque lineæ, neque vocavit feminas, sed devenit ad controverſam substitutionem proximiorum de domo de Provasis; undè cum evacuata tota linea masculina, & casu quo nulli extrarent masculi, vocavit ultimo loco proximiores de domo prædictæ, undè insurgit evidens argumentum, quod testator, ut hæc ultima substitutione voluerit repetere qualitatem masculinitatis in antecedentibus substitutionibus adiectam, & voluisse etiam excludere feminas, Fufar. de substit. §. 311. n. 22. & 23. & 9. 405. n. 18. & seg. idem consil. 15. sub n. 5. Menoch. consil. 111. n. 29. Peregr. de fideic. art. 25. n. 47. & Rota apud Cenſal. Peregr. de fideic. dec. 40. n. 8. & 10. Buratt. dec. 272. sub n. 2. & plur. segg. & dec. 827. n. 3. coram Duno. Jun. dec. 385. n. 4. 2. 5. rec. & latè discussio articulo, in Romana Immiffionis, Junii 1682. & 5. Decembris 1689. coram R. P. D. Hervault. Ad dicto, quod in dictis substitutionibus masculi vocantur cum dictione taxativa tantum, quæ eò magis excludit personas diversas, ut in similibus Fufar. d. §. 321. n. 24. Menoch. d. consil. 111. n. 30.

Tum quia testator proſpexit conservacioni agnationis, quo stante, verba illa proximiores de domo, comprehendunt eamdem qualitatem masculinitatis in antecedentibus substitutionibus expressam, Rot. dec. 203. & 217. p. 2. rec. dec. 118. n. 7. 3. p. 3. dec. 159. n. 6. & 4. rec. & dec. 385. n. 34. & 35. dec. 232. n. 17. p. 19. etiam ad exclusionem feminæ agnatæ; quæ est finis agnationis, l. pronunciatio 195. §. fin. ff. de verb. signific. §. 1. insinuat. de legit. agnat. utela, cum aliis in dec. 65. n. 3. 6. coram Arguell. & per illam non ita conservatur agnatio, sicut per masculos, ad dec. 385. n. 34. & 35.

Votum autem conservandæ agnationis elicitur, aut quia semper vocantur masculi cum expressa feminarum exclusionem, quæ non simplicem inducendum flexus, sed votum conservandæ agnationem prædictam, Rot. in dec. 139. n. 17. §. lib. 3. Gabr. consil. 116. n. 15. lib. 2. Surd. consil. 69. n. 31. Dec. consil. 127. n. 10. lib. 3. Ad den. ad Greg. dec. 514. n. 17. idem in dec. 293. n. 25. dec. 135. p. 5. dec. 142. n. 14. & 15. p. 10. dec. 95. n. 10. & 11. p. 11. decif. 269. n. 14. cum segg. p. 15. dec. 232. n. 6. p. 19.

Aut quia hoc litteraliter expressit testator in fine testamenti, ubi prohibet substituitis alienationem bonorum, ex ea ratione, ibidem: Et quia voluit eius bona semper subsistere dicto fideicommissio, & permanere in familia illorum de Provasis, quod verbum familia, significat agnationem, l. pronunciatio, §. familia, ff. de verb. significat. Rot. d. dec. 269. n. 10. & idem importat verbum domus, per nomen collectivum appositum in controverſa substitutione, proximiores de domo de Provasis, Rota in proximi citata, dec. eodem n. 10. & prius dixit in dec. 383. n. 34. p. 9.

Nec obstat, quod talis prohibitio alienationis, & ratio, ut bona conserventur in familia, adiecta sint in substitutionibus factis in lineis masculinis Sebastiani, & Bongini, & in reciproca lineali inter eorum descendentes masculos, non autem in ultima substitutione, in qua vocantur proximiores de domo testatoris, idè quæ ad hanc extendi non posse: nam est prohibitio alienationis, & ratio conservandæ bona in familia, appofita non legantur in contro-